УЛУҒ ОКТЯБРГА ШОН-ШАРАФЛАР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 7 ноябрь 1973 йил, чоршанба ◆ № 263 (15.737). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Ассалом, Октябрь!

МОСКВА

Мамлакатимиз шаҳар ва қишлоқларининг кўчаларида ва майдонларида Қизил байроқлар, партия Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқлари, меҳнат ғалабаларини акс эттирувчи рақамлар ёзилган транспарантлар кўзга ташланади. Байрам либоси совет кишилари Октябрнинг 56 йиллигини кутиб олаётган яхши кайфиятга монанд бўлмоқда.

Ишлаб чиқариш илғорлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, фан ва маданият арбоблари, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг жангчилари, Москва областининг меҳнатчилари шонли анъанага кўра, байрам арафаси 6 ноябрда Кремлдаги Съездлар саройига тўпландилар. Бу ерда меҳнаткашлар депутатлари Москва Совети билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шаҳар комитетининг тантанали мажлиси бўлди. Мажлис Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 56 йиллигига бағишланди.

Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқларни мажлис аҳли узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Кўпгина ажнабий меҳмонлар, чет эл дипломатлари ҳам мажлисда иштирок этдилар.

Тантанали мажлисни Москва Совети ижроия комитетининг Раиси В. П. Промислов очди.

Зал ичра Совет Иттифоқининг давлат гимни янгради.

Мажлис аҳли самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко доклад қилди.

* * *

Тантанали мажлисдан кейин Кремлдаги Съездлар саройида катта байрам концерти қўйиб берилди.

* * *

Улуғ Октябрнинг 56 йиллигига бағишланган тантанали мажлислар иттифоқдош ва автоном республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарларда, мамлакатнинг область марказларида ҳам бўлиб ўтди. (ТАСС).

ТОШКЕНТ

Ўзбекистон пойтахтининг кўчалари ва майдонларида байрам байроқлари мағрур хилпираб турибди. Тошкент меҳнаткашлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 56 йиллигини тантанали равишда ва шодиёна кутиб олмоқдалар. Қирмизи транспарантларга КПСС Марказий Комитети Октябрь Чақириқларининг оташин сўзлари ёзилган. Бу чақириқлар совет кишиларини коммунизм қуриш йўлида янги зафарларга чорлайди.

(Давоми 4-бетда).

ОКТЯБРЬ ИШИ ПАРТИЯ ВА ХАЛҚ БУНЁДКОРЛИГИДА ЯШАМОҚДА

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 56 йиллигига бағишланиб Кремлнинг Съездлар саройида 1973 йил 6 ноябрда ўтказилган тантанали мажлисда ўртоқ А. П. КИРИЛЕНКО доклади

Азиз ўртоқлар!

Чет эллардан келган муҳтарам меҳмонлар!

Бугун биз совет кишисининг қалбига яқин ва азиз бўлган катта ва порлоқ байрамни — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 56 йиллигини тантанали нишонлаш учун тўпландик.

Октябрдан кейинги ҳар бир йил тарихда биринчи зафарли пролетар революциясининг идеалларини амалга оширишда муҳим босқич бўлиб қолмоқда, унинг жаҳоншумул тарихий аҳамиятини тобора ёрқинроқ очиб бермоқда.

Октябрь Революцияси ижтимоий тараққиётнинг қудратли тезлатгичи бўлди. Мамлакатимизда ривожланган социалистик жамият қурилди, жаҳон социалистик системаси ташкил топди ва мустаҳкамланди, халқаро коммунистик ҳаракат, ҳозирги замоннинг энг таъсирчан сиёсий кучига айланди, мустамлакачилик барбод бўлди ва ўнлаб мустақил миллий давлатлар вужудга келди — Октябрь бошлаб берган даврнинг мана шу революцион бунёдкорликлари жаҳоннинг социал сиёсий манзарасини тубдан ўзгартириб юборди.

Улуғ Октябрь фақат тарихгина бўлиб қолмасдан, шу билан бирга замонавийликнинг ҳам ўзидир, революционерлар авлодининг янги дунё қурувчиларнинг, энг яхши келажак йўлини дадиллик билан очиб бераётганларнинг жонли тақдиридир. Коммунистик партиялар, халқаро ишчилар синфи, кенг меҳнаткашлар оммаси Владимир Ильич Ленин эълон қилган юксак идеаллар ва мақсадлар учун — «халқларни империализмдан озод қилиш учун, халқлар ўртасидаги урушларни тўхтатиш учун, капитал ҳукмронлигини ағдариб ташлаш учун, социализм учун» (В. И. Ленин асарлари тўла тўплами, 37-том, 171-бет) зўр бериб кураш олиб бормоқдалар. Шу сабабли Октябрь революциясининг ҳар йилги байрамини ҳамма қитъалардаги меҳнат аҳли нишонлайди. Улар Октябрь Революцияси янги даврнинг тонги эканлигини эзгу мақсад коммунизм томон бораётган ва уни муқаррар қурадиган инсоният ҳақиқий тарихининг бошланиши эканлигини кўриб турибдилар.

Ўртоқлар! Октябрнинг ҳар йилги байрамини фақат катта тантана қилибгина нишонлаб қолмасдан, шу билан бирга совет кишилари кураш ва меҳнатнинг яна бир йили натижаларини якунлайдиган, ленинизмнинг ишончли компаси бўйича ўз йўлларини фикран тўғрилаб оладиган кун тариқасида ҳам нишонлашлари мамлакатимизда яхши анъана бўлиб қолди. Ҳозирги кунда биз қонуний фахрланиш ҳисларига тўлган ҳолда мана шундай қилишимиз мумкин. Октябрдан кейинги ривожланишнинг 56-йили — тинчлик сиёсатимиз янги ғалабаларга эришган, коммунистик қурилишнинг барча асосий соҳаларида катта муваффақиятлар қўлга киритилган, СССР халқларининг қардошларча дўстлиги, совет жамиятининг Ленин партияси теварагидаги бузилмас жипслиги янада мустаҳкамланган йил бўлди.

Бизнинг қаҳрамон ишчилар синфимиз, колхозчи деҳқонларимиз ва халқ зиёлиларимиз партия сиёсатини ўзларининг жонажон ишлари деб қабул қилмоқдалар. Улар КПСС XXIV съезди қўйган жуда катта вазифаларни бажаришга ғайрат камарини маҳкам боғлаганлар.

I. СУЛҲ ТЎҒРИСИДАГИ ДЕКРЕТДАН — ТИНЧЛИК ПРОГРАММАСИГА

Ўртоқлар! Улуғ Октябрь социализм ва тинчлик ғояларини бир бутун қилиб бирлаштириб, халқаро муносабатларнинг бутун системасида революцион ўзгаришларни бошлаб берди.

Шу нарса диққатга сазоворки, 1917 йил 7 ноябрдан 8 ноябрга ўтар кечаси В. И. Ленин ёзган ва қабул қилинган сулҳ тўғрисидаги Декрет Совет ҳокимиятининг қонун кучига эга биринчи қарори бўлди. Бу Декретда принципиал янги, социалистик ташқи сиёсатнинг асослари ўз ифодасини топди. Декрет империалистик урушни «инсониятга қарши энг катта жиноят» (В. И. Ленин. Тўла асарлар тўплами, 35-том, 14-бет) деб эълон қилди, адолатли демократик сулҳ принципларини кўрсатиб берди.

Партиямиз ва Совет давлатимизнинг изчил халқаро фаолияти жаҳон миқёсидаги бутун ривожланишга ўзининг жуда катта таъсирини ўтказди ва ўтказиб келмоқда. Юз миллионлаб кишиларнинг назарида Советлар мамлакати тинчлик ва социал тараққиёт учун курашнинг байроқдори бўлиб келди ва бўлиб қолмоқда.

Октябрдан сўнг орадан ярим асрдан кўпроқ вақт ўтгач, замон синовидан зўр муваффақият билан ўтган ва ҳозирги босқич шароитига тадбиқан ижобий ривожлантирилган ташқи сиёсатнинг ленинча принциплари КПСС XXIV съездининг қарорларида, шу съездда қабул қилинган Тинчлик программасида ўз ифодасини топди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Тинчлик программасини съездга тақдим этар экан, «Совет Иттифоқи империализмнинг агрессив сиёсатига тинчликни актив ҳимоя қилиш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш сиёсатини қарама-қарши қилиб қўяди», деб уқтириб ўтди.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ Михаил Сергеевич СОЛОМЕНЦЕВГА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Сизни, Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбобини олтмиш ёшга тўлган кунингизда қизғин табриклайдилар.

Михаил Сергеевич Сизга узоқ умр, сиҳат-саломатлик ва совет халқининг бахт-саодати йўлида, мамлакатимизда коммунизм тантанаси учун бундан буён ҳам самарали ишлашингизни тилаймиз.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ М. С. СОЛОМЕНЦЕВГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Михаил Сергеевич **Соломенцевга «Социалистик Меҳнат Қаҳрамони»** унвони берилиб, **Ленин** ордени ҳамда **«Ўроқ ва Болға»** олтин медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1973 йил, 5 ноябрь.

4.850 МИНГ ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1973 йил 6 ноябрга бўлган маълумот (Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада: бир кунда	Шу жумладан машинада: мавсум бошидан
СИРДАРЁ	0,32	121,30	0,08	135,91
АНДИЖОН	0,19	114,38	0,15	135,91
ТОШКЕНТ	0,26	112,65	0,14	115,95
ҚАШҚАДАРЁ	0,25	111,94	0,25	103,39
СУРХОНДАРЁ	0,34	111,16	0,27	107,47
НАМАНГАН	0,40	108,46	0,31	149,04
САМАРҚАНД	0,59	107,14	0,09	134,24
ФАРҒОНА	0,44	105,56	0,20	120,53
ҚҚАССР	0,64	104,56	0,41	106,84
ХОРАЗМ	0,56	104,15	0,87	100,94
Бухоро	0,30	86,67	0,62	96,15
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА:	0,39	107,99	0,29	120,58
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Қашқадарё	0,65	99,72		
Сурхондарё	0,60	98,85		
Бухоро	0,66	40,92		
Республика бўйича:	0,62	94,51		

КРЕМЛДА МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 5 ноябрь куни Кремлда катта бир группа ўртоқларга мукофотлар топширди.

«Союз-12» космик кемасида орбитал учиш топшириғини муваффақиятли равишда бажарган ва бунда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатган космонавт-учувчилар В. Г. Лазарев билан О. Г. Макаровга Ленин ордени ва Совет Иттифоқи қаҳрамонининг «Олтин Юлдуз» медаллари топширилди. Жасур лочинлар «СССРнинг космонавт учувчиси» нишонларини ҳам олдилар.

СССР халқ рассоми М. В. Куприяновга, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси К. К. Маржанишвилига ва ёзувчи А. Б. Чаковскийга Ленин ордени ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони «Ўроқ ва Болға» олтин медаллари топширилди.

Академик И. П. Алимарин, граждан авиацияси министри Б. П. Бугаев, бош хирург В. С. Маят Ленин орденини; йўллар министри В. П. Ешчев, армия генерали А. Л. Гетман, СССР Министрлар Совети давлат кинематография комитетининг раиси Ф. Т. Ермиш, Ўрта машинасозлик министри Е. П. Славский, СССР Госпланы раисининг биринчи ўринбосари Т. И. Соколов, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг ўринбосари М. Н. Сулоев, СССР ўрмон ва ёғочсозлик саноати министри Н. В. Тимофеев, армия генерали Г. И. Хетагуров Октябрь революцияси орденини; Горький номидаги Москва бадиий академик театрининг артисти О. Н. Андровская-Баталова, СССР Министрлар Совети ихтиролар ва кашфиётлар ишлари давлат комитетининг раиси Ю. Е. Максарев Меҳнат Қизил Байроқ орденини; академик П. Н. Поспелов Халқлар дўстлиги орденини олдилар. Бир группа ўртоқларга «Ҳурмат белгиси» ордени топширилди.

ССР Иттифоқи Большой театрининг бош балетмейстери Ю. Н. Григорович, ССР Иттифоқи Большой театрининг балет солистлари В. В. Васильев ва Е. С. Максимова, Москва сатира театрининг артисти А. Д. Папанов, ССР Иттифоқи Малий театрининг артисти В. Х. Хохряков СССР халқ артисти фахрий унвони берилганлиги тўғрисидаги ёрлиқларни олдилар.

Мукофотланганлар ўз хизматларига юксак баҳо берилганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматига чуқур миннатдорчилик изҳор этдилар. (ТАСС).

ОКТЯБРЬ ИШИ ПАРТИЯ ВА ХАЛҚ БУНЁДКОРЛИГИДА ЯШАМОҚДА

(Боши 1-бетда).

Биз шуни чуқур мамнуният билан қайд қилаётирмизки, Тинчлик программасини амалга ошириш давомида халқаро майдонда эришилган катта ижобий силжишлар партиянинг, КПСС Марказий Комитетининг, Марказий Комитет Сиёсий бюросининг, Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг муайян мақсадни кўзлаган кўп қиррали фаолияти билан чамбарчас боғлангандир.

Жуда катта сиёсий тажрибага эга бўлган, ҳозирги замонни чуқур тушуниб ва юксак партиявий принципиаллик билан иш олиб бораётган Леонид Ильич ўзини Ленин типидаги партия ва адолат раҳбари эканини, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг арбоби эканини кўрсатди. Партиямизнинг ташқи сиёсат йўлини ишлаб чиқишга ва ўтказишга унинг шахсан қўшаётган ҳиссаси Ленин ғояларини, халқаро муносабатлар назариясини ижодий қўллаш ва ривожлантиришнинг ажойиб намунасидир. Леонид Ильич Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Ленин мукофоти берилганлигини, мамлакатимизда ва чет элларда бу қарор кенг равишда маъқулланганлигини партиямиз ва совет халқи ер юзида социализм ва тинчлик бўлсин деб олий ҳиммат билан қилинаётган меҳнат учун КПСС Марказий Комитети Бош секретарига бўлган чуқур миннатдорчилик ва ҳурматнинг ифодаси, деб ҳақли равишда ҳисобламоқдалар.

Ўртоқлар! Тинчлик ва социал тараққиёт учун курашнинг ҳам навбатдаги, ҳам истиқболдаги вазифалари нуқтаи назаридан қараганда, давримизнинг бош революцион кучи бўлган жаҳон социализмининг қудрати ва нуфузи ўсиб бораётганлиги биринчи даражали аҳамиятга эга. Октябрнинг 56-йилида қардош мамлакатлар янги турмуш қуришда, социализмнинг халқаро позицияларини мустаҳкамлашда жиддий муваффақиятларга эришдилар. Бу эса қаҳрамон вьетнам халқининг тарихий ғалабасида, Германия Демократик Республикасининг сиёсий қамалдан чиқариб олинганлигида, социалистик мамлакатлар бирлиги, уларнинг коммунистик ва ишчи партиялари бирлиги янада мустаҳкамланаётганлигида ўз ифодасини топди. Улар ўртасидаги алоқалар тобора чуқурлашиб, хилма-хил, таъсирчан алоқалар бўлиб қолмоқда. Қардош партиялар раҳбарларининг шу йил ёзда Қримда бўлиб ўтган учрашуви социализм мамлакатларининг ташқи сиёсатдаги ҳаракатларини координациялаш ишига, социалистик ва коммунистик қурилишнинг интернационал ишига катта ҳисса қўшди.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари хўжаликни ривожлантиришнинг юксак даражасига эришган ва улар ўртасида ўзаро алоқаларнинг, айниқса Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида кенг тармоқ ёйган системаси вужудга келган ҳозирги пайтда биргаликда қабул қилинган комплекс программани амалда рўёбга чиқариш йўлида социалистик иқтисодий интеграция жараёнини тезлаштирмоқ учун зарур нарсаларнинг ҳаммаси бор.

Социалистик давлатлар ҳамдўстлиги нақадар мустаҳкам ва нақадар жипслашган бўлса, бу ҳамдўстликнинг иқтисодий ва мудофаа потенциали нақадар юксак бўлса, унинг жаҳондаги ривожланишнинг боришига таъсири ҳам шу қадар кучлироқ бўлади, халқларнинг озодлик кураши шу қадар муваффақиятлироқ бўлади, тинчликнинг улуғ иши шу қадар ишончлироқ бўлади. Бутун тараққийпарвар инсоният ана шу иш учун курашмоқда.

Совет Иттифоқи ва қардош социалистик мамлакатлар бошлаб берган, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати, барча тараққийпарвар кучлар қўллаб-қувватлаган тинчлик ҳужуми мана энди жуда сезиларли натижалар берганлигини кўриб турибмиз. Бу йилги воқеалар турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш муносабатлари янада ривожланиб бораётганлигидан, «совуқ урушдан» кескинликни юмшатишга ва ўзаро манфаатли ҳамкорликка бурилиш давом этаётганлигидан далолат бериб турибди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Германия Федератив Республикасига, Америка Қўшма Штатларига, Францияга қилган визитлари бу борада катта роль ўйнади ва буни ҳамма эътироф қилмоқда. СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин бир қанча мамлакатларга бориб келдилар. Маълум, муҳим ҳужжатлар имзоланди.

Европа қитъасидаги сиёсий вазиятда кўп натижалар бериши мумкин бўлган жиддий силжишлар рўй берди. Фашизмга қарши урушнинг, урушдан кейинги ривожланишнинг якунлари мустаҳкамланди. Совет Иттифоқи, Польша ва Германия Демократик Республикасининг Германия Федератив Республикаси билан тузган Шартномалари мавжуд реалликлардан, шу жумладан, Европада вужудга келган чегараларнинг бузилмаслигидан келиб чиққан Шартномалардир. Умумевропа кенгаши муваффақиятли бошланди. Бу кенгаш чақирилганлигининг ўзи СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар кўп йиллардан бери сарфлаётган куч-ғайратнинг катта натижаларидан бири бўлди. Европа халқлари, бу кенгаш тез фурсатда тугалланади ва ўз олдида турган вазифаларни бажаради, деб кутмоқдалар. Бу кенгаш Европани барқарор тинчлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик зонасига айлантириш учун тағин ҳам мустаҳкамроқ замин яратиб бериши лозим. Қитъадаги вазиятни юмшатиш жараёнининг чуқурлаштирилиши марказий Европадаги қуролли кучларни ва қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисида яқинда Венада бошланган музокараларга ёрдам бериши мумкин ва лозим, деб ҳисоблаймиз.

Бизнинг анъанавий шеригимиз — Франция каби, 1970 йилдаги шартнома ва бошқа муҳим битимлар орқали биз билан боғланган Германия Федератив Республикаси каби, Италия, қўшнимиз — Финляндия, Скандинавия мамлакатлари каби Европа давлатлари билан ўзаро фойдали муносабатларимиз муваффақиятли ривожланмоқда. СССР билан Англия ўртасидаги муносабатларда вазият маълум даражада яхшиланмоқда.

Америка Қўшма Штатлари билан муносабатларимизга катта аҳамият бермоқдамиз. АҚШдаги баъзи доираларнинг қаттиқ қаршилик кўрсатаётганликларига қарамай, кейинги икки йил ичида Совет — Америка муносабатлари вазиятни юмшатиш томон ривожлана бошлади, ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиш истиқболлари очилмоқда. Муҳим қўшма ҳужжатлар имзоланди, булар орасида СССР билан АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асосларини, ядро урушининг олдини олиш тўғрисидаги муддатсиз битимни, стратегик ҳужум қилиш қуролларини чеклаш тўғрисидаги биринчи битимларини алоҳида кўрсатиб ўтиш керак.

Имзоланган битимларга қаттиқ амал қилаверамиз, чунки бундай қилиш иккала мамлакатнинг манфаатларига ялпи тинчлик ишига мос бўлиб тушишига ишонамиз. Ўз-ўзидан маълумки, биз Америка томони ҳам тузилган битимларнинг руҳига ва ҳарфига мувофиқ ҳаракат қилаверади, деган фикрдамиз.

Совет Иттифоқи капиталистик мамлакатлар билан, жумладан, уларнинг энг катталари билан ўзаро манфаатли алоқаларни кенгайтиришда айрим давлатларнинг ҳамкорлиги бошқа давлатларнинг хавфсизлигига ва қонуний манфаатларига зарар етказмаслиги лозим, деган принципига амал қилмоқда. Совет ташқи сиёсатининг моҳиятини бузиб кўрсатишга қаратилган уринишлар, шу жумладан, «ўта буюк давлатлар тил бириктираётир», деган беъмани уйдирмалар шундай уринишлар билан шуғулланаётганларнинг ва шундай уйдурмаларни тўқиб чиқараётганларнинг ўзлари халқаро иқлимнинг соғломланишига қарши эканликларини кўрсатиб турибди.

Блокларга қўшилмаган давлатларнинг жаҳон майдонидаги роли кейинги йилларда ўсиб бормоқда, шу мамлакатларнинг кўпчилиги ўтказаётган сиёсат антиимпериалистик сиёсат эканлиги тобора кўпроқ аён бўлиб бормоқда.

Юмшатилиш жараёнига Осиё тобора активроқ қўшилаётганлиги қувончли бир ҳолдир. Шу қитъадаги Ҳиндистон ва Покистон каби икки йирик давлат ўртасида муносабатлар нормаллашиб бораётганлигини табриклаймиз. Ёш Бангладеш давлатининг халқаро позициялари мустаҳкамланмоқда.

Ҳиндистон билан муносабатларимизни ривожлантиришда бу йил янги катта силжиш рўй беришига аминмиз. Совет халқи Ҳиндистон билан дўстлик ва ҳамкорликни юксак даражада қадрлайди. СССРнинг Афғонистон билан анъанавий дўстона алоқалари муваффақиятли ривожланмоқда. Эрон ва Туркия билан нормал муносабатларни давом эттирмоқдамиз; биз бу мамлакатлар билан муносабатларни янада ривожлантиришга ҳам тайёрмиз. Япония билан яхши қўшничилик муносабатларни ривожлантиришда маълум силжишлар рўй бермоқда. Биз бу муносабатларни ривожлантириш ва кучайтириш тарафдоримиз ва бу йўлда қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўраверамиз. Шуни қайд қилиб ўтмоқчиманки, сиёсий юмшатилиш турли социал тузумдаги мамлакатлар ўртасида ўзаро манфаатли иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларни кенгайтиришга қулайлик туғдирмоқда. Бу алоқалар шундай миқёсда, характерда ривожлана бошладики, бундан буён бу алоқаларнинг давлатлар ўртасидаги тинч муносабатларни тобора аҳамиятлироқ, моддий омилига айланиб кетишини кутиш мумкин.

Мана шуларнинг ҳаммаси КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил апрель Пленумида қўйилган вазифаларни ҳал этиш учун — жаҳон майдонида рўй бераётган яхши ўзгаришларни доимийлаштириш учун қулай шарт-шароит вужудга келмоқда, деб айтишга имкон беради.

Совет Иттифоқи бу йўлда конкрет нималар қилаётганлигини ўртоқ Л. И. Брежнев тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгрессида 26 октябрда сўзлаган ўзининг ёрқин ва мазмунли нутқида батафсил айтиб ўтди. Жаҳон тараққийпарвар жамоатчилигининг намояндалари бу нутқ ҳозирги халқаро вазиятнинг хусусиятларини чуқурроқ пайқаб олишимизга ёрдам бераётир, олижаноб курашимизда бизга илҳомлантирувчи ва рағбатлантирувчи куч бағишламоқда, биздаги ишонч ва умидворлик туйғуларини кучайтирмоқда, деб таъкидламоқдалар. Конгресс қатнашчиларининг гапларига қараганда, Л. И. Брежневнинг нутқи инсоният ақл-идрокига қилинган олижаноб ва умидбахш мурожаат бўлди, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини ҳимоя қилишда актив ҳаракатлар қилишга ундамоқда.

143 мамлакатдан келган делегатлар иштироки билан ўтказилган конгресс тинчлик учун олиб борилаётган ижтимоий ҳаракатнинг бутун тарихидаги энг ваколатли анжумани бўлди. Ҳам халқаро, ҳам миллий юзлаб ташкилотлар, партиялар ва группалар томонидан тайёрланган ва чақирилган бу конгрессга жаҳон халқларининг биринчи Бош Ассамблеяси деб ҳақли равишда ном берилди. Бу конгресс ер куррасидаги тинчликсевар кучларнинг ўсиб бораётган активлигини ва ҳамжиҳатлигини кўрсатувчи тўлқинлантирувчи намойиш бўлди. Конгресснинг халқларга ва давлатларга алангали чақириғи, унда қабул қилинган ҳужжатлар тинчликсевар кучларнинг халқаро муносабатларда империалистлар ҳукмронлигига ва зулмига қарши уюшқоқлик билан тағин ҳам қаттиқроқ курашишга, урушларни жамият ҳаётидан чиқариб юборишга тайёр эканликларидан далолат бериб турибди. Мамлакатимизнинг инсоният ҳаётий манфаатлари ва истак-орзулари учун олиб бораётган курашидаги ролига жаҳон жамоатчилиги нақадар юксак баҳо бераётганлигини конгресс яна бир марта очиқ кўрсатди.

Шундай мўътабар конгресс Москвада ўтказилганлигининг ўзи чуқур маънога эга бўлган фактдир. Москва аллақачоноқ тинчлик ва социал адолат учун курашчилар бирлигининг тимсоли бўлиб қолган. Халққа хизмат қилишга ўзини бағишлаганларнинг ҳаммаси, инсонпарварлик ва тараққиёт ғоялари билан руҳланиб ишлаётганларнинг ҳаммаси жаҳонда биринчи социалистик мамлакатнинг пойтахти, қаҳрамон шаҳар Москвага ишонч ва ҳурмат назари билан қарайдилар.

Ўртоқлар! Халқаро кескинликни юмшатиш — ҳеч бир тўсиққа учрамай тўппа-тўғри ўтаётган жараён эмас. Реакцион доираларнинг агрессив сиёсати натижасида айрим районларда хатарли можароларнинг ўчоғлари ҳали ҳам мавжуд ва ҳаттоки ҳарбий тўқнашувлар бўлиб турибди. Араб ерларини сурбетлик билан оккупация қилиб турган Исроил агрессорларининг айби билан ўтган ойда Яқин Шарқда яна уруш бошланиб кетди.

Шу райондаги вазиятнинг ривожланиши ва айниқса кейинги воқеалар, Исроил оккупация қилиб турган территорияларнинг ҳаммасини озод қилиш ва Фаластин араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш асосидагина Яқин Шарқда мустаҳкам тинчликка эришиш мумкин деган таклифнинг ҳаққонийлигини яққол исботлаб турибди, биз бутун мана шу йиллар давомида шундай қилинишини талаб этиб келдик ва ҳозир ҳам буни таъкидламоқдамиз. Проблеманинг энг ўзаги, моҳияти мана шунда.

Яқин Шарқда навбатдаги ҳарбий портлаш рўй бергандан кейин энди буни, ниҳоят, Исроилнинг раҳбарлари ҳам, уларни қўллаб-қувватлаётганлар ҳам тушуниб олишлари лозим. Шундагина фақат шундагина проблемани ҳақиқатан ҳал қилиш учун йўл очилади.

Воқеалар араб мамлакатларининг ўз территориялари оккупация қилинганлигини тугатишга маҳкам бел боғлаганликларини яққол кўрсатди. Уларнинг бу азми қарори араб дунёсининг бирлиги мустаҳкамланганлигида ҳам, араб армияларининг жанговор руҳи анча юксак даражага кўтарилганлигида ҳам ўз ифодасини топди.

Агрессияга қарши, халқларнинг мустақиллиги ва ҳуқуқлари учун олиб борилаётган кураш билан бирдамлик принципларига содиқ бўлиб келаётган бизнинг мамлакатимиз Исроил агрессиясининг қурбони бўлган араб давлатларига ёрдам ва мадад бериб келди ва бераверади. Совет Иттифоқи дўст араб давлатлари билан биргаликда ва келишиб ҳаракат қилиб, урушни тезроқ тўхтатишга ва можарони бартараф қилишга қаратилган дипломатик ишларда актив қатнашди.

22 октябрдаги мавжуд ҳолатни тиклаш масалалари тўғрисида гаплашиб олмоқ учун Миср ва Исроил вакиллари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг вакиллари ҳузурида учрашаётган ҳозирги пайтда, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг қарорига биноан, ўт очишни тўхтатиш кучга кирган пайтда ўзлари ишғол қилиб турган позицияларига Исроил қўшинларини олиб бориб қўйиш сира кечиктириб бўлмайдиган заруратдир ва умуман можарони бартараф қилиш йўлида қўйиладиган биринчи қадамдир. Маълумки, Исроил Хавфсизлик Кенгашининг бу қарорини ҳам қўпол равишда, хоинона бузди, уруш ҳаракатларини давом эттиравердн. Агар адолат юзасидан гапириладиган бўлса, мана шунинг ўзи учун ҳам Исроилга нисбатан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг уставида мана шундай ҳолларда кўзда тутилган энг қаттиқ жазо чораларини қўллаш тўғри бўлур эди.

Шу сабабли Исроил қўшинларини 22 октябрда ўт очиш тўхтатилган чизиққа олиб бориб қўйиш можарони асосли равишда сиёсий бартараф қилишга ўтиш учун энг биринчи ва зарур қадам бўлиши лозим. Хавфсизлик Кенгашининг бутун дунёдаги тинчликсевар кучлар қўллаб-қувватлаган қарорларига асосланган мана шундай йўл тутиш ҳаққоний эканлигига ҳеч кимда шак-шубҳа туғилиши мумкин эмас.

Яқин Шарқдаги вазиятнинг бутун мураккаблигини тушуниш билан бирга шуни қайд қилиб ўтиш мумкинки, бу райондаги тангликни мустаҳкам ва одилона бартараф қилмоқ учун ҳозирги мавжуд шароит ҳар қачонгидан ҳам қулайроқ бўлиб турибди.

Ижозатингиз билан шуни уқтириб ўтмоқчиманки, адолатли тинчликнинг асосларини мустаҳкамлаш тўғрисида, эркинлик ва миллий мустақиллик тўғрисида гап борган ҳолларнинг ҳаммасида бўлганидек, ҳозирги ҳолда ҳам Советлар мамлакати ўз уйида хўжайин бўлишдан, ўз ерида хўжайин бўлишдан иборат муқаддас ҳуқуқини империалистларнинг ҳамлаларидан ҳимоя қилаётган, янги, яхши турмушга интилаётган халқлар билан бирга бўлиб келган ва бирга бўлаверади.

Социализмнинг моҳиятидан келиб чиқаётган совет ташқи сиёсати чинакам тинчликсевар сиёсатдир. Шу билан бирга империализмга нисбатан заррача хом хаёл қилиш бу ташқи сиёсатга ёт бир нарсадир. Нуфузли реакцион доира тинчлик ва социал тараққиётнинг ашаддий душманлари, қуролланиш пойгасидан миллиард-миллиард фойда чиқариб олаётган қурол-яроғ корхоналарининг хўжайинлари ишни орқага, халқаро кескинликни кучайтиришга буриб юборишга уриниб хилма-хил найрангларни ишлатмоқдаки, бизнинг партиямиз буни ҳисобга олиб турибди. Шу сабабли бундан буён ҳам биз мамлакатнинг мудофаа қувватини лозим бўлган даражада ушлаб туриш тўғрисида ҳормай-толмай жон куйдиравераимиз, шавкатли қуролли кучларимизни мустаҳкамлаш тўғрисида ҳормай-толмай ғамхўрлик қилаверамиз. Совет жангчилари халқ билан бир жон, бир тан бўлиб яшамоқдалар, Ленин партиясининг ишига чексиз содиқдирлар. Октябрнинг буюк ғалабаларини, коммунизм қурувчиларининг тинч меҳнатини мустаҳкам муҳофаза қилиб турган қаҳрамон Совет Армиясига шон-шарафлар бўлсин!

Жаҳондаги вазиятни соғломлантиришга қаршилик қилаётганлар тўғрисида гапирар эканмиз, Хитой раҳбарлари «совуқ уруш» тарафдорлари билан ҳанузгача бир лагерда турганликларини ҳам эслатиб ўтмаслик мумкин эмас. Пекиннинг ҳозирги сиёсати агрессив сиёсатдир. Бу сиёсат ашаддий реакция билан қўшилиб, халқаро юмшатилишни қўпориш қуроли бўлиб қолди, жаҳон социализмига ва миллий-озодлик ҳаракатига қарши қаратилган сиёсат бўлиб қолди. Буни Хитой Коммунистик партиясининг X съезди ва Хитой раҳбарларининг съезддан кейинги ҳаракатлари, айниқса Яқин Шарқдаги уруш ва Чилидаги контрреволюцион тўнтариш муносабати билан қилган ҳаракатлари яна бир марта яққол кўрсатди.

Совет—Хитой давлатлараро муносабатларни нормаллаштириш мақсадида бизнинг қунт билан қилган маълум ташаббусларимизга қарамай Хитой Халқ Республикасининг раҳбарлари мамлакат ичида Совет Иттифоқига душманликни сунъий равишда авж олдиришни аввалгидек давом эттирмоқдалар, СССРга туҳматлар ёғдириш кампаниясини кучайтирмоқдалар, гўё «Шимолдан хавф» бор деб, Совет Иттифоқи Хитойни «яккалаб» қўймоқчидир, деб шовқин солмоқдалар. Шу сабабли равшандирки, бизнинг Ватанимизга ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши мана шу душманлик фаолияти тўхтатилганидагина Совет—Хитой муносабатларини яхшилаш томон бурилиш бўлиши мумкин.

Ўртоқлар! Халқаро майдондаги ҳозирги ижобий силжишларда, жаҳонни социал янгилаш ишида капиталистик мамлакатлардаги коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг роли катта. Қардош партияларнинг биргаликдаги ҳаракатлари натижасида уларнинг 1969 йилдаги кенгашда таклиф қилган сиёсий платформаси кўп жиҳатдан бажарилди. Марксизм-ленинизмнинг буюк принципларига таяниш, пролетар интернационализмининг коллектив ижодкорлик фикри ва келишиб ҳаракат қилиш сингари ишончли кучидан самарали фойдаланиш коммунистларнинг халқаро ривожланишнинг янги босқичида пайдо бўлаётган проблемаларни муваффақиятли равишда эплашларига имкон бермоқда.

Революцион кучларнинг муваффақиятлари шак-шубҳасиз. Лекин Чилидаги воқеалар фожиона тус олганлиги ҳушёр бўлиб туришни талаб қилмоқда: империализм ва реакция кучлари қарши ҳужумга ўтмоқ учун ҳар бир ҳолатдан фойдаланадилар. Улар Чилида вақтинча устун чиқдилар. Ташқи реакцион кучлар қўллаб-қувватлаётган фашист ҳарбийлар меҳнаткашларнинг демократик эркинликларини ва социал ғалабаларини оёқ-ости қилдилар. Қарийб икки ойдирки, мамлакатда қонли террор авж олмоқда. Минглаб ватанпарварлар ҳалок бўлди, минглаб ватанпарварлар турмаларга ташланди, қийноққа солинмоқда ва таҳқирланмоқда. Президент Сальвадор Альенде ўз постида туриб ҳалок бўлди. Жанговар дўстимиз, Чили коммунистларининг синалган раҳбари Луис Корвалан ўлим хавфи остида турибди. Биз уни мана шу залда неча марталаб табриклаган эдик.

Бутун дунёдаги тараққийпарвар кишилар билан бирга қатъий талаб қилиб айтамизки, Луис Корвалан озод қилинсин! Бизнинг партиямиз, бутун совет халқи Чили халқига, Чили коммунистларига, социалистларига, ватанпарварларига қизғин қардошларча бирдамлик изҳор қилмоқдалар. Жаллодлар халқ ғазабидан қочиб қутула олмайдилар, биз бунга аминмиз. Эркинлик ва демократия ишини йўқ қилиб бўлмайди, бу иш албатта тантана қилади!

Ер куррасининг у ёки бу районидаги воқеалар қандай тус олмасин бу ҳол Улуғ Октябрь социалистик революцияси очиб берган катта йўлдан бораётган инсоният ҳаракатининг умумий йўналишини ўзгартира олмайди. Октябрь ғоялари. Октябрь туфайли давлатлар ва халқлар ўртасидаги ўзаро муносабатларда вужудга келган принциплар халқаро миқёсда тобора кенг эътироф қилинмоқда, тобора кўп ва салмоқли сиёсий омил бўлиб қолмоқда.

Бундан буён ҳам биз синалган ленинча йўлдан бораверамиз! Тинчлик программасининг ғоялари тантана қилаверсин!

II. ЭКОНОМИКАНИ ДИНАМИК РИВОЖЛАНТИРИШ—ВАТАНИМИЗ ҚУДРАТИ АСОСЛАРИНИНГ АСОСИ

Ўртоқлар! Халқ фаровонлигини ошириш ёки тинчликни мустаҳкамлаш вазифаси бўлсин, фан-техника тараққиётини тезлаштириш ёки аввало ўрнак кучи билан жаҳон революцион жараёнига таъсир этиш вазифаси бўлсин, — совет жамияти томонидан қўйилаётган ҳамма вазифаларнинг ҳал этилиши хўжалик қурилишидаги муваффақиятларимизга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Совет Иттифоқи меҳнаткашларининг заводлар цехларида ёки қурилиш майдончаларида, колхоз даласида ёки тадқиқот лабораторияларида ўзлари қилаётган кундалик меҳнатининг тарихий ролини тушуниб турганликлари уларни руҳлантирувчи қудратли манба бўлиб турибди.

Коммунистик партия янги жамият қуришга қилаётган раҳбарлигида Ленининг «мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини бутун чоралар билан оширишни Совет ҳокимиятининг бутун хўжалик сиёсатини белгилаб берувчи бош ва асосий вазифа қилиб қўйиш» (В. И. Ленин. Тўла асарлар тўплами. 38-том, 433-бет) керак деган кўрсатмасига оғишмай амал қилиб келмоқда. Халқ хўжалигимизнинг олға томон тўхтовсиз ривожланиб бораётганлиги, ривожланган социализм экономикаси ва унинг қудратли ишлаб чиқариш базаси ҳамда юксак илмий-техникавий потенциали вужудга келтирилганлиги, булар янги катта ва мураккаб социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этишга имкон бераётганлиги мана шу сиёсатнинг кўзга кўриниб турган натижасидир.

Бу йилги Октябрь байрамини совет халқи КПСС XXIV съездининг қарорларини бажариш учун олиб борилаётган фидокорона кураш вазиятида кутиб олмоқда. Кўпгина ажойиб ташаббуслар бошланган йил бўлган 1973 йил тўққизинчи беш йиллик йилномасига ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлилари жуда катта меҳнат бунёдкорликлари қилган йил бўлиб ҳақли равишда киради.

Партиянинг чақириғига жавобан Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси кенг авж олдирилди, план топшириқларини ошириб бажариш, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун чинакам умумхалқ ҳаракати кенг авж олдирилди. Ҳар кун мамлакат янги рекордларнинг, шаҳар ва қишлоқлардаги меҳнатчилар кўрсатаётган шижоатларнинг шоҳиди бўлмоқда. Ишлаб чиқаришдаги минглаб энг яхши ходимлар ўз планларини муддатидан олдин бажариб, келажак ҳисобига ишламоқдалар. Совет Иттифоқининг орденлари ва медаллари билан, «1973 йилги социалистик мусобақа ғолиби» деган умумиттифоқ нишони билан мукофотландилар.

Беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йили ҳақиқатан ҳам халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида зарбдор меҳнат йилига айланди!

Саноат ходимлари юксак натижаларга эришдилар, министрликларнинг ва иттифоқдош республикаларнинг ҳаммаси ўн ойлик планни бажарди. Қўшимча равишда, пландан ташқари 6 миллиард сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. Саноат ишлаб чиқариши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан йиллик топшириқдаги 5,8 процент ўрнига 7,4 процент ошди. Шу нарса муҳимки, бу ўсишнинг бешдан тўрт қисми меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан қўлга киритилди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси қатнашчиларининг уюшқоқлиги ошганлиги ва ижодий ғайрати кучайганлиги мана шундай натижалар берди!

Дастлабки маълумотларга қараганда бу йил 915 миллиард киловатт соат электр энергия ҳосил қилинади, тахминан, 420 миллион тонна нефть қазиб олинади, 131 миллион тонна пўлат эритилади, 72 миллион тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилади. Экономикамизнинг пойдевори бўлган оғир индустрия билан бир қаторда енгил саноат ва озиқ-овқат саноати тўхтовсиз ривожланмоқда. Қарийб 130 миллиард сўмлик халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарилади.

Бу рақамларни изоҳлаб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Лекин бу рақамлар миқёси нақадар катталигини тўлиқроқ ҳис қилмоқ учун бир нарсани айтиб ўтиш ортиқча бўлмайди. бу йил ишлаб чиқариладиган ҳажмдаги маҳсулотни урушдан олдинги бизнинг саноатимизнинг 1940 йилги саноатимизнинг ишлаб чиқариши учун ўн беш йил вақт керак бўлур эди. Ҳозирги беш йилликнинг уч йили мобайнида ўтган беш йилликнинг шу давридагига нисбатан саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш ҳажми бир ярим баравар, миллий даромад эса 1,4 баравар кўпайди.

Саноатимизда чуқур сифат ўзгаришлари содир бўлаётганлиги диққатга сазовордир. Саноатнинг структураси яхшиланмоқда, ишлаб чиқариш технологияси ва уни ташкил этиш такомиллашмоқда, замонавий машиналар, ускуналар, асбоблар, материаллар ишлаб чиқариш кўпайтирилмоқда. Фан билан ишлаб чиқаришнинг ҳамдўстлиги натижасида беш йиллик бошланганидан бери 9 мингдан кўпроқ янги хил маҳсулотларни кўплаб ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, уч мингдан зиёдроқ прогрессив технологик жараёнлар жорий қилинди. Бу ўтган беш йилликларнинг ҳаммасидагига қараганда анча кўп.

Маълумки, экономиканинг ривожланиши капитал қурилиш миқёсларига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Капитал қурилиш кўлами жиҳатидан, бу мақсадларга ажратиб берилаётган ресурсларнинг миқдори жиҳатдан Совет Иттифоқига тенглаша оладиган мамлакат йўқ. Умуман бу йил 90 миллиард сўмликдан зиёдроқ қимматга эга бўлган асосий фондлар фойдаланишга топширилади. Бизнинг мамлакатимизни жуда катта қурилиш конвейерига ўхшатиш мумкин. Ҳар кун бу конвейер битта катта саноат корхонасини тайёрлаб бермоқда, олти мингдан кўпроқ квартира, юзлаб маданий-маиший объектлар тайёрлаб бермоқда.

Ҳозирги саноатнинг янги қурилишлари ҳар бир агрегатнинг қуввати, технология даражаси, механизациялаш ва автоматлаштириш даражаси жиҳатидан ҳатто салгина бурунгироқ вақтларда — бундан атиги ўн йил муқаддам бунёд қилинган иншоотларга нисбатан ҳам принципиал янги иншоотлардир. Европада энг катта бўлган Могилёвдаги синтетик тола заводини, Невинномисск ва Черкасси химия комбинатларида минерал ўғитлар ишлаб чиқарадиган қудратли комплексларни, Кама дарёсида қурилаётган автомобиль гигантини, Кривой Рогда қурилаётган ва фойдали ҳажми 5 минг куб метр бўлган ноёб домна печини айтиб ўтишнинг ўзи кифоя қилади. Бизда бунақа мисоллар оз эмас.

Беш йилликнинг бош вазифасини бажараётган давлатимиз аҳоли учун моллар ишлаб чиқарадиган фабрикалар ва заводлар қуришга жуда катта маблағлар сарф қилмоқда. Енгил саноатнинг ва озиқ-овқат саноатининг 700 тадан кўпроқ катта корхоналари ва цехлари фақат шу йилнинг ўзидагина ишга туширилади.

Бугун, катта байрам кунида биз қаҳрамон ишчилар синфимизга, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларига, олимлар, конструкторлар, инженерлар ва техникларга, саноат ва қурилишнинг барча ходимларига таҳсин ва офаринлар айтамиз! Сизларнинг фидокорона меҳнатингиздан бутун халқ миннатдор ва бунинг учун сизларга ташаккур айтади!

Октябрь байрамига қишлоқ хўжалик меҳнатчилари жуда катта натижалар билан келдилар. Ватанимиз деҳқончилиги тарихида дон экинларидан энг кўп — 215 миллион тоннадан зиёдроқ ялпи ҳосил олинди. Иттифоқдош республикаларнинг ҳаммаси давлатга дон сотиш халқ хўжалик планини ва олинган мажбуриятларни бажарди. Ватан омборига рекорд миқдорда ғалла тўкилди.

Россия Федерациясининг дала меҳнатчилари катта ҳисса қўшдилар, улар давлатга уч миллиард пуддан зиёд дон сотдилар. Украина ва Қозоғистон деҳқонлари улкан ғалла хирмони билан қувонтирдилар: шу республикаларнинг ҳар бирида давлат харид қилган ғалла бир миллиард пуддан ошиб кетди.

Ғалла учун олиб борилган буюк жанг бу йил чинакам умумхалқ курашига айланди. Бу жангда колхозчилар ва совхоз ходимлари билан бирга саноат ишчилари, Совет Армиясининг жангчилари, Ленин комсомолининг вакиллари, студентлар, шаҳарлар аҳолисидан минг-минглаб кишилар, эркак ва аёллар актив қатнашдилар. Кўпинча оғир об-ҳаво шароитида ғалла учун курашганларнинг ҳақиқатан фидокорона меҳнати, ташаббуси ва маҳорати, ҳамманинг бир-бирини қўллаб-қувватлаши жуда катта муваффақият билан якунланди.

Пахтакорлар, аввало, Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон пахтакорлари ўз мажбуриятларини муносиб бажардилар. Рекорд бўладиган ҳосил тўпланди ва давлатга 7,5 миллион тоннадан кўпроқ пахта, шу жумладан Ўзбекистон колхозлари ва совхозлари беш миллион тоннага яқин пахта сотажаклар.

Картошка, сабзавот, қанд лавлаги, кунгабоқардан аввалги йиллардагига қараганда анча кўп ҳосил олинди.

Ўтган йилги қишловнинг мураккаб шароитларига қарамай, фермаларнинг ходимлари яхши меҳнат қилдилар. Улар чорва туёғини ва паррандаларни сақлаб қолиш билангина қаноатланмасдан, уларнинг сонини кўпайтирдилар, маҳсулдорлигини оширдилар, чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш планлари ошириб бажарилди.

Бу йил — колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, механизаторлар, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари, қишлоқ хўжалик, тайёрлов ва транспорт ташкилотларининг ходимлари ажойиб муваффақиятларга эришган йил бўлди, деб айтиш учун бизда ҳамма асослар бор.

Меҳнатдаги буюк жасорат учун уларга бутун халқ номидан: шон-шарафлар бўлсин! — деймиз.

Қишлоқ хўжалик йилининг якунлари тўғрисида гапирганда, КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми ғоят катта аҳамиятга эга бўлганлигини, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва айниқса унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш юзасидан партия билан ҳукумат муттасил амалга ошириб келаётган катта-катта тадбирларни, бунда партиямиз Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежнев донишмандлик ва қатъият кўрсатаётганликларини эсламай ўтиб бўлмайди.

Биз қилган ҳамма улуғвор ишлар — Совет халқи қаҳрамонона меҳнатининг, КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати, барча партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари кўп қиррали ташкилотчилик фаолиятининг натижасидир. Ҳар бир совет кишиси қаерда меҳнат қилишидан қатъий назар улуғвор бунёдкорлик ишида ўз меҳнатининг ҳам улуши борлигини ҳақли ифтихор билан эга олади. Бу — социализмнинг буюк афзаллиги ва ҳаётий кучидир!

Ўртоқлар!

Экономикани ривожлантиришдаги муваффақиятларимиз нақадар улуғ бўлмасин, ҳатто буюк айём куни ҳам мавжуд қийинчиликлар ва ҳал этилмаган проблемаларни четлаб ўта олмаймиз. Илғорларнинг ютуқлари билан мамлакат ҳақли равишда фахрланади. Бироқ улар сарфлаётган куч-ғайратларнинг анчагина қисми орқада қолаётганларнинг заиф ишини қоплаш, унинг ўрнини тўлдириш учун сарф бўлмоқда, дейиш мумкин, афсуски бизда ана шундай қолоқлар ҳали ҳам анчагина топилади. Умуман биз бугун кечагидан яхшироқ ишлаётирмиз, деб мамнуният билан таъкидлаймиз. Шу билан бирга ҳаёт, мамлакат олдида турган вазифалар бундан ҳам кўпроқ вазифаларни талаб қилаётганлиги, биз ҳали XXIV съезднинг бутун хўжалик ишини жамиятимиз талабларига ҳам, шунингдек ортиб бораётган имкониятларга ҳам муносиб бўлган янги, янада юксак поғонага кўтариш тўғрисидаги кўрсатмасини тўла-тўкис бажарганимиз йўқ.

Беш йилликнинг тўртинчи йили — 1974 йил арафасида буни эслаш айниқса муҳим. Яқинлашиб келаётган бу йилда партия XXIV съезди Директиваларини бажаришда янги катта қадам қўйилиши лозим. Яқин вақт ичида СССР Олий Совети муҳокамасига келгуси йил халқ хўжалик планининг лойиҳаси тақдим этилади. Буни амалга ошириш учун халқ хўжалигидаги барча ходимларнинг зўр куч-ғайрат сарфлаб, қатъият ва маҳорат билан ишлашлари керак бўлади.

Якунланаётган йилда экономиканинг ҳамма тармоқларида иш савиясини янада ошириш учун дуруст негиз яратилган. Совет, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари, мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари план топшириқларини ошириб бажариш учун курашда, социалистик мусобақанинг янги формаларидан кенг фойдаланишда анчагина тажриба орттирдилар. Ана шу тажрибага таяниб, биз меҳнат коллективларидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишни кучайтиришимиз, уларнинг 1974 йил учун оширилган планлар қабул қилиш ва социалистик мусобақада янада юксак марраларни белгилаш соҳасидаги ташаббусини ҳамма чоралар билан қўллаб-қувватлашимиз лозим.

Биз мавжуд тажрибани ривожлантириб ва кўпайтира бориб, келгуси йилда план топшириқларини анча ошириб бажара олишимизга ва беш йилликнинг тугалловчи йили вазифаларини бажариш учун яхши кўрсаткичлар билан кира олишимизга шак-шубҳа йўқ.

Бундан буёнги ишимиз давомида биз экономикани ривожлантиришнинг энг муҳим масалаларини доимо диққат марказда тутишимиз керак. Ҳозир ишлаб чиқаришнинг сифат кўрсаткичларини планли равишда ва изчиллик билан яхшилашга ҳаракат қилиш айниқса муҳимдир. Бу биринчи галда меҳнат унумдорлигига, маҳсулотнинг техникавий савияси ва сифатига, машиналардан ва асбоб-ускуналардан, хом ашё ва материаллардан фойдаланишга тааллуқлидир. Экономика интенсив омиллар ҳисобига тобора кўпроқ даражада ўсиб бориши, шу омиллар ҳар бир корхона, бирлашма, тармоқ, умуман халқ хўжалиги ишининг мазмуни ва натижаларини тобора тўлароқ белгилаб берадиган бўлиб қолиши зарур.

Бизнинг давримизда, фан-техника революцияси асрида фан ва техниканинг энг янги ютуқларидан тез ва кенг миқёсда фойдаланиш — ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг асосий воситасидир. Гарчи биз ишнинг шу соҳасида маълум муваффақиятларга эришган бўлсак ҳам, бироқ ҳали асосий иш олдинда турибди. Илмий тадқиқот институтлари, конструкторлик бюролари, завод ва фабрикалар, колхозлар ва совхозлар коллективларининг ижодий изланиши фан-техника ва ишлаб чиқаришнинг актуал вазифаларини ҳал этишга қаратилиши учун, лабораторияларда, институтларда вужудга келган, новаторлар ва ихтирочилар яратган янгиликларга кенг йўл очиб қўйилиши учун ҳали анчагина иш қилиниши лозим. Янги техникани тез жорий қилиш барча хўжалик кадрларимиз учун, ҳамма партия ташкилотлари учун энг зарур қонун бўлиб қолиши керак.

Кейинги вақтларда капитал қурилишдаги ишлар бир мунча яхшиланди. Лекин бу — хўжаликнинг ана шу муҳим тармоғи умумий иш даражасини оширишга боғлиқ бўлган катта-катта вазифаларни ҳал қилиш йўлида қўйилган дастлабки қадамлардир, холос. Объектларни қуриб битказиш муддатларини қисқартириш, уларнинг смета қимматини камайтириш учун янада активроқ кураш олиб бориш, лойиҳа ва қурилиш ишлари сифатини ошириш, ишлаб чиқариш қувватларини уй-жой, маданий-маиший корхоналар ва муассасалар билан комплекс ҳолда ишга туширишни таъминлаш зарур.

Ишлаб турган корхоналарни техникавий жиҳатдан реконструкция қилиш ҳисобига ишлаб чиқариш қувватларини кўпайтиришга алоҳида эътибор берилиши керак, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш янги корхоналарни қуришга нисбатан анчагина маблағни тежаб қолади. Москва, Ленинград, Свердловск, Иваново ва бошқа бир қанча областлардаги илғор корхоналарнинг иш тажрибаси буни яққол исботлади.

Жамоат бойлигидан фойдаланишни яхшилаш, халқ меҳнати билан барпо этилган ҳамма нарсаларни тежаб-тергаб ишлатиш сингари муҳим иш тўғрисида ҳам гапириб ўтмоқ керак.

Бу нарса ҳар бир ходимнинг, ҳар бир коллективнинг халқ мулкига хўжайинларча муносабатда бўлишига боғлиқ эканлиги мутлоқо равшан. Октябрь ғалабасидан кейинги дастлабки кунларданоқ В. И. Ленин «Аҳолига мурожаат»ида бундай деб ёзди: «Ерни, ғаллани, фабрикаларни, иш қуролларини, маҳсулотларни, транспортни кўз қорачиғидек авайлаб асрангиз, шу кундан эътиборан буларнинг ҳаммаси батамом сизларнинг, умумхалқнинг мулки бўлиб қолади» (В. И. Ленин. Асарлар 35-том, 67-бет). Лениннинг бу васияти ҳозиргача ҳам ўз кучини сақлаб қолмоқда.

Экономикамизнинг юксак самарадорлиги учун кураш воситалари орасида хўжаликни юритиш методларини янада такомиллаштиришнинг аҳамияти ортиб бормоқда. Бу — кўп қиррали вазифадир. Бу вазифа планлаштиришни, бошқарувнинг ташкилий структурасини, ишлаб чиқаришни моддий рағбатлантиришни яхшилашни тақозо этади. Кадрлар малакасини ошириш, уларнинг ташаббусини ва ишга ижодий ёндошишини ривожлантириш бу ишнинг таркибий қисмидир.

(Давоми 3-бетда).

ОКТЯБРЬ ИШИ ПАРТИЯ ВА ХАЛҚ БУНЁДКОРЛИГИДА ЯШАМОҚДА

(Боши 2-бетда).

Ўртоқлар! Партиямиз режалари, ҳамма планларимиз ҳаётийлиги шундаки, улар халқ манфаатларига жуда чуқур мос бўлиб тушмоқда. Биргаликда қилинган кўп йиллик планли уюшқоқ меҳнат туфайли совет кишилари ягона, умумхалқ меҳнат коллективига жипслашганлар, бу коллективда ҳамманинг муваффақияти, ҳар бир кишининг муваффақиятидир, ҳар бир кишининг муваффақияти эса ҳамманинг муваффақиятидир. КПССнинг иқтисодий сиёсати социалистик ватанимиз — Улуғ Октябрь Ватани кун сайин кучлироқ ва гўзалроқ бўла беришига қаратилганлигини совет кишилари ўз тажрибаларида яққол кўриб ишонч ҳосил қилдилар.

III. ЖАМИЯТ—ОДАМ ХИЗМАТИДА, ОДАМ—ЖАМИЯТ ХИЗМАТИДА

Ўртоқлар! Октябрь революцияси халқнинг революцияси ва халқ учун қилинган революция бўлди. Бу революция ижтимоий ҳаётни асрлар бўйи золимлар томонидан эксплуатация қилиниб келган меҳнаткашларнинг ғоят кенг оммаси манфаатлари йўлида ўзгартириш мақсадида тарихда биринчи бўлиб қилинган ғолиб революция бўлди.

Бу революция эски тузум ағдариб ташланаётган пайтда шунингдек янги жамият қуришнинг шундан кейинги босқичларида ўзининг ҳаракатлантирувчи кучлари жиҳатидан халқ революцияси бўлди. Ҳал этилаётган вазифалар характери, ҳажми ва мураккаблигининг ўзи омманинг онгли, тарихий ижодкорлигини, миллионларнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини талаб қилди. Ленин бундай активлик учун кенг имконият очиб бериш ва уни тўғри йўлга солиб юборишни партия раҳбарлик фаолиятининг энг асосий мазмуни деб билди.

Партия халқ бахт-саодатини, инсон бахт-саодатини ўзининг бутун фаолиятининг олий маъноси деб ҳисоблаб, совет кишилари турмушининг моддий даражасини оширишга жуда катта аҳамият бериб келмоқда. Халқ хўжалигимизнинг имкониятлари ошганлиги туфайли КПССнинг XXIV съездида катта социал иқтисодий программани қабул қилиш мумкин бўлди, шу программа изчиллик билан амалга оширилмоқда.

Шу беш йилликда миллий даромаднинг бевосита халқ истеъмоли учун фойдаланиладиган улуши кўпайди. Ҳозир бу улуш жамики миллий даромаднинг тўртдан уч қисмига яқинлашиб қолди. Саноатдаги ишчи ва хизматчиларнинг, шунингдек ўқитувчилар ва врачларнинг иш ҳақини оширишга давлат жуда катта маблағ сарфлади. Иш ҳақининг янги, анча юқори минимуми мамлакат халқ хўжалиги тармоқларида ва районларида аста-секин жорий этилмоқда, меҳнаткашлар ўртача ҳақ олувчи категорияларининг тариф ставкалари ва мансаб окладлари оширилмоқда. Тунги сменаларда бажариш учун тўланадиган ҳақ кўпайтирилди.

Ижтимоий истеъмол фондларини янада кенгайтиришга катта-катта маблағ ажратилмоқда. Жумладан, меҳнат ветеранларининг пенсия таъминоти яхшиланди, ўқувчи ёшларнинг стипендиялари кўпайтирилди, мактаб ва касалхоналар учун ажратиладиган маблағлар оширилди, ишлаб турган болали аёлларга қўшимча имтиёзлар белгиланди.

1971—1973 йилларда иш ҳақини ошириш юзасидан ўтказилган тадбирлардан жами ишчи ва хизматчиларнинг деярли учдан бир қисми манфаат кўрди. Шу вақт ичида аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар 13,5 процент ортмоқда.

Планли социалистик экономика шароитида аҳоли даромадлари кўпайиб бориши билан бирга халқ истеъмоли ҳам муттасил ошмоқда. Бу ўсиш аввало, чакана товар оборотининг кенгайишида кўринмоқда. Уч йил мобайнида чакана товар обороти 20 процентдан зиёд ортади. Бунда, одатда асосий эҳтиёжларни тобора қондириш билан бирга, аҳоли янги хилдаги ва сифатлироқ маҳсулотлар билан таъминланадиган бўлиб қолди.

Аҳолини узоқ муддат фойдаланиладиган буюмлар билан, жумладан мебель, холодильниклар, телевизорлар билан таъминлаш тез ошиб бораётганлиги айниқса диққатга сазовордир. Умуман уч йил ичида маданий-маиший моллар сотиш 44 процент ортади, унинг умумий ҳажми эса бутун саккизинчи беш йилликдагига деярли тенг бўлади.

Истеъмол молларимизнинг сифати тўғрисида ҳам гапириб ўтмоқчиман. Кейинги йилларда бундай молларнинг кўпи сифатлироқ ва бежиримроқ бўлиб қолди, аммо халқ истеъмол молларининг турлари ва сифати ҳамиша ҳам харидорларнинг талаблари ва дидларига мос келаётир, деб бўлмайди. Шу молларни ишлаб чиқариш билан шуғулланувчи барча саноат ходимларининг ва аввало саноат ва озиқ-овқат саноати ходимларининг бурчи совет кишиларининг ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўла-тўкис қондира оладиган буюмлар ва маҳсулотлар ишлаб чиқаришни таъминлашдан иборат.

Совет кишиларининг уй-жой шароитларини яхшилашни партия халқ фаровонлигини оширишнинг энг муҳим соҳаларидан бири деб ҳисоблайди. Мамлакатимизда уй-жой қурилиши нақадар кенг кўламда олиб борилаётганлиги ҳаммага маълум. Шу беш йилликни бажариш давомида планда белгиланганига қараганда давлат 3 миллиард сўм кўп капитал маблағ ажратиб берди. Уч йил мобайнида жами саҳни 320 миллион квадрат метрдан ортиқ уй-жой бинолари қуриб битказилади, бу эса 34 миллион кишининг уй-жой шароитларини яхшилаш имконини беради.

Уй-жой қурилиши кўламлари кенгайиб бориши билан бирга уйлар ва квартираларнинг сифати, ободончилиги муттасил ошиб бораётганлиги жуда муҳимдир. Масалан, шу йилнинг охиригача шаҳарлардаги уй-жой фондининг учдан икки қисми ва қишлоқ жойлардаги уй-жой фондининг учдан бир қисми газ билан таъминланади. Аҳоли пунктларини сув билан таъминлаш ва шаҳар транспортининг иши яхшиланади. Маиший хизмат соҳаси кенгайтирилади, ҳозир бу соҳада юз мингларча киши ишламоқда.

Медицина ходимларининг катта бир армияси халқнинг сиҳат-саломатлиги посбонлигида турибди. Улар қилаётган олийҳиммат меҳнат умумхалқ ҳурматига сазовор бўлди.

Совет кишиларининг меҳнат шароитлари доимо яхшиланиб бораётганлиги ҳам халқ фаровонлиги ўсганлигини ифодалайди. Мамлакатимизда меҳнатни муҳофаза қилишга ва хавфсизлик тадбирларини такомиллаштиришга ҳар йили бир ярим миллиард сўмдан кўпроқ маблағ сарф қилинмоқда. Мамлакатимизда ишлаб чиқариш травматизмининг даражаси дунёда энг паст поғоналардан бирида турибди.

Меҳнат шароитларини яхшилаш — меҳнатни муҳофаза қилишни, ишлаб чиқариш техникасини ва унинг ташкил этилишини такомиллаштиришнигина билдирмайди, балки, шу билан бирга ишлаб турган ходимларни яхши ошхоналар, дам олиш хоналари билан, ҳамма зарур маиший муассасалар билан таъминлаб туришни ҳам билдиради. Ҳар бир корхонадаги турмушнинг бутун муҳити одамлар тўғрисида ғамхўрлик қилишнинг социалистик тузумга хос руҳи билан суғорилиши, бу ғамхўрликни одамлар ҳар куни сезиб туриши учун куч ва воситаларни бундан буён ҳам аямаслик керак.

Шу кунларда одамлар ҳаёти учун жуда муҳим бўлган омилни — атроф муҳитни сақлаш ва яхшилашнинг аҳамияти жуда кучайди ва кучайиб бормоқда. Маълумки, саноат жиҳатидан ривожланган капиталистик мамлакатларда бу проблема, аввало, табиий бойликларни хусусий мулкчилик руҳида стихияли эксплуатация қилиш оқибатида кўпинча кризисли характер касб этмоқда.

Бизнинг социалистик тузумимиз ўрмон ва сувга, ҳаво ва ерга тежаб-тергаб, ҳақиқатан ҳам хўжайинларча муносабатда бўлиш учун катта имкониятлар очиб беради. Мамлакатимизда амалга оширилаётган катта-катта тадбирларда бу нарса яққол кўриниб турибди. СССР Олий Совети бу масалаларни муҳокама қилиб, бир қанча муҳим қонун ва ҳужжатларни қабул қилди. 1971 — 1973 йилларда ташқи муҳитнинг ифлосланишини тугатишга доир махсус тадбирларга давлат салкам 2 миллиард сўм, яъни саккизинчи беш йилликнинг шу даврида сарфланганидан 65 процент кўп капитал маблағ сарфланади.

Совет кишиларининг турмуш шароитлари, меҳнат ва маиший шароитлари, уларнинг моддий эҳтиёжларини тобора тўлароқ қондириш масалалари партиянинг диққат марказида бўлиб келди ва ҳозир ҳам диққат марказида турибди. Шу билан бирга, биз инсоннинг ўсиб бораётган маънавий эҳтиёжларини, уни ҳар томонлама камол топтиришга кўмаклашадиган ҳамма эҳтиёжларини қондиришга жуда катта аҳамият бераётирмиз.

Совет ҳокимияти йиллари ичида табиий-техникавий ва гуманитар фанлар ғоят равнақ топди. Бу соҳада СССР Фанлар академияси катта роль ўйнади. Мамлакатимизда СССР Фанлар академиясининг 250 йиллиги тез орада нишонланади. Партия маориф системасини такомиллаштириш, маданий-оқартув муассасаларини кенгайтириш ва кўпайтириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келмоқда.

Октябрь революцияси туфайли, меҳнат аҳли чор империясининг ҳуқуқсиз, саводсиз фуқаросидан биринчи социализм мамлакатининг ўз ватани улуғворлиги учун фахрланувчи эркин, маданиятли ва маърифатли гражданига айланганидан иборат жаҳоншумул тарихий аҳамиятга молик фактни биз муносиб равишда қадрлаймиз. Бизнинг тузумимиз хотин-қизларнинг жамиятдаги ролини баланд кўтарди, ўз талантлари ва қобилиятларини намоён қилишда уларга кенг имкониятларни очиб берди, шу тариқа халқнинг ижодий кучларини кўпайтирди. Ана шуларнинг ҳаммаси — буюк ютуқлардир!

Янги инсонни вояга етказиш партиямиз ғоявий-сиёсий ишининг, социалистик кўп миллатли совет адабиёти ва санъатини ривожлантириш йўлида партиямиз изчиллик билан сарфлаб келган куч-ғайратнинг ажойиб натижасидир; шу билан бирга бу — маданият ва маориф арбобларимиз қилган самарали ишнинг, ўқитувчиларимиз, ёзувчиларимиз ва санъаткорларимиз, театр ва кино усталаримиз, матбуот, радио ва телевидение ходимларимиз қилган ижодий меҳнатнинг якунидир. Мана шу катта байрам кунида партия билан Совет халқи уларга самимий миннатдорчилик изҳор этадилар!

Инсоннинг турмушини бахтли ва қувончли қилиш учун кўп нарса керак — у муҳтожликдан ва эртанги кун даҳшатидан озод бўлиши, ўз фарзандларининг келажагидан кўнгли тўқ бўлиши лозим, у ўзининг ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондириш имкониятини олиши керак. Социализмнинг афзаллиги ҳам айни шундан иборатки, у жамиятнинг куч ва имкониятларини ана шу мақсадларга — содда бўлиб кўринса ҳам бироқ одамларнинг фароғати ва бахт-саодати тўғрисидаги ғамхўрлик руҳи билан суғорилган энг юксак мақсадларга хизмат қилдиради.

Ўртоқлар! Бизнинг социалистик жамиятимиз инсонга жуда кўп нарса берди. Аммо совет кишисининг ўзигина, унинг меҳнати, экономикани ривожлантиришга, барча жамоат ишларига унинг қўшадиган реал ҳиссаси жамият ихтиёридаги ҳамма нарсаларнинг манбаи бўлиши мумкин. Худди шунинг учун ҳам ҳар бир оиланинг турмуш шароити, мамлакатнинг равнақи ва ривожи совет кишиларининг ўз юксак гражданлик ҳуқуқлари билан бурчларини вака- [illegible]

лар тўла-тўкис рўёбга чиқарилганида, бу муваффақиятлар бундан ҳам каттароқ бўлиши мумкинлигини биламиз. Меҳнатда уюшқоқлик ва интизомни ошириш — бунинг муҳим шартидир.

Совет гражданининг ишда ва турмушда социалистик жамият нормалари ва қоидаларини бажаришдан иборат бошқа бир бурчи ҳам меҳнат интизоми билан чамбарчас боғланган. Унда ўтмиш сарқитларига қарши кураш олиб боришнинг жуда катта аҳамияти ҳали ҳам сақланиб турибди. Хусусий мулкчилик психологиясининг турли-туман сарқитлари, мешчанларча худбинлик ва юлғичлик, жамиятга зид хулқ-атворнинг ҳар қандай кўринишлари, шу жумладан, ичкиликбозлик ва безорилик совет турмуш тарзи нормаларига зид эканлигини унутишга ҳеч кимнинг ҳақи йўқ.

Бизга халақит бераётган нарсаларга қарши курашиш билан бирга биз социализмнинг табиатига мос келадиган ва жамиятимизнинг коммунизм йўлида қилаётган ҳаракатини тезлаштиришга ёрдам берадиган ҳамма нарсаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашимиз керак.

Ўртоқлар! Чинакам халқ ҳокимиятининг тимсоли бўлган социалистик демократиямиз совет турмуш тарзининг ўзига хос характерли белгисидир. Партия совет демократизмини янада ривожлантириш учун зарур бўлган ҳамма ишни қилмоқда. Меҳнаткашлар депутатлари Советларининг вазифалари ва ваколатлари кенгаймоқда, уларнинг активлиги ошмоқда. Социалистик қонунчилик такомиллаштирилмоқда. Ана шуларнинг ҳаммасида мамлакатимиз Олий Совети ва унинг Президиуми катта хизмат қилмоқда.

Касаба союзлари ишининг мазмуни бойимоқда, корхоналардаги доимий ишлаб чиқариш кенгашларининг ҳуқуқлари кенгайтирилди. Коммунизм ёш бинокорларининг жанговар авангарди, партиямизнинг резерви — шонли Ленин комсомоли миллион-миллион йигит ва қизларнинг меҳнат ғайратини, ва сиёсий активлигини оширишнинг ажойиб мактаби бўлиб қолди. Ўн миллионлаб совет кишилари ана шу ва бошқа оммавий ташкилотларнинг кундалик хилма-хил фаолиятида қатнашиб, жамоат ва давлат ишларини бошқаришда бевосита иштирок этмоқдалар.

Совет жамияти индустрия, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият ходимларининг мустаҳкам иттифоқи сифатида шаклланди ва ривожланиб бормоқда. Ишчилар синфи етакчи куч бўлган бу иттифоқ коммунистик қурилиш давомида, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги муҳим тафовутлар камайиб бораётган жараёнда тобора кўпроқ мустаҳкамланмоқда. [illegible]

ажойиб фазилатлар Ленин партиясини чиндан ҳам социалистик жамиятнинг ақл-идроки ва қалбига, халқнинг синалган сиёсий йўлбошчисига айлантириб қўйди.

Партия ўзининг XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб коммунистик қурилишга раҳбарлик қилиш соҳасида янги кўп қиррали тажриба орттирди. Унинг бутун ташкилотчилик ва сиёсий иши янада юксак поғонага кўтарилди, омма билан алоқаси кенгайди ва мустаҳкамланди. Партия ўз фаолиятининг форма ва методларини доимо такомиллаштиради, партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини, коммунистларнинг активлиги ва интизомини оширади. Партия ҳужжатларини алмаштириш борасида ҳозир ўтказилаётган тадбирлар, шунингдек партия ташкилотларида бошланган ҳисобот-сайлов йиғилишлари бунга кўп жиҳатдан ёрдам беради.

Ана шу муҳим ташкилий, сиёсий тадбирларни амалга ошириш давомида ҳар бир коммунист, ибора қилиб айтганда, ўз томирининг уришини бутун партия билан халқнинг томирига қиёс қилиб кўради, ўзига топширилган иш учун ва бутун мамлакатнинг ишлари учун масъулият туйғусига янада кўпроқ тўлиб тошади. КПСС партия аъзоларига юксак ва тобора катта талаблар қўйиш ва ўз сафларини мустаҳкамлаш билан бирга Лениннинг ҳар бир коммунист партия учун жавобгардир ва партия ҳар бир коммунист учун жавобгардир, (В. И. Ленин. Асарлар, 7-том. 290-бетга қаранг) деган кўрсатмасини бажармоқда. Бу — Коммунистик партиянинг совет жамиятидаги таъсирини, унинг раҳбарлик ролини янада муттасил ўстиришнинг гаровидир.

Ички ва халқаро ривожимизнинг ҳозирги шароитлари омманинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини ўстиришда партиянинг мафкуравий иш сингари бениҳоя муҳим воситасига янги, янада каттароқ талаблар қўймоқда. Бу иш Октябрь революциясининг идеаллари совет кишиларининг барча авлодлари учун уларнинг ўз идеаллари бўлиб қолишига, жамиятнинг социал-сиёсий ва ғоявий бирлиги янада мустаҳкамланиб бораётганлигига, кўп миллатли мамлакатимиз халқларининг дўстлиги мустаҳкамланаётганлигига кўп жиҳатдан кўмаклашади.

Революцион марксизм-ленинизм таълимотининг обрў-эътибори ва таъсири, аввало, унинг ҳақиқатлиги ва ижодий характери билан, бу таълимот ижтимоий ривожланиш қонуниятларини ва содир бўлаётган социал ўзгаришларни чуқур ифодалаши билан, бутун ишимизга тўғри йўл-йўриқ бериб туриши билан белгиланади.

Партия, унинг Марказий Коми- [illegible]

моқда. Бу эса марксизм-ленинизм хазинасини бойитмоқда, унинг таъсирчанлиги ва амалий аҳамиятини оширмоқда.

Илмий коммунизм ғоялари барча совет кишиларининг мустаҳкам эътиқодларига айланмоғи, коммунистик қурилишнинг тобора қудратли қуроли бўлиб қолмоғи учун партия ташкилотлари ва идеология муассасалари аниқ мақсадни кўзлаб, қунт билан иш олиб боришлари зарур. Бу иш ўз шаклларига кўра ҳам, методларига кўра ҳам, мазмунига кўра ҳам замон талабларига, меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган маънавий эҳтиёжларига мос келиши, янги жамиятни барпо этишнинг улуғвор вазифаларини ҳал қилишга, икки жаҳон системасининг тарихий курашида социализм ғалабасига эришишга кўмаклашиши лозим.

Кейинги вақтларда, Ғарбда Совет Иттифоқини ўз тузумимиз моҳиятидан келиб чиқадиган принциплардан қайтишга бирон-бир йўл билан мажбур этишга қаратилган пропаганда кампанияси янги куч билан авж олиб кетди. Чет элларда ривожланиб бораётган халқаро алоқалар таъсири остида социализмнинг айниши тўғрисидаги рўёбга чиқмайдиган умидлар билан ўзларини овутиб юрган сиёсатдонлар ва идеологлар ҳали ҳам бор, эҳтимол, улар тез орада йўқ бўлиб кетмаса ҳам керак. Бунга жавобан айтиш мумкинки, тўғри, социалистик жамиятда ўзгаришлар содир бўлмоқда. Аммо бу ўзгаришлар бирдан-бир манзилга — коммунизмга олиб борадиган ўзгаришлардир!

* * *

Ўртоқлар! Улуғ Октябрь — мамлакатимиз тақдиридаги туб бурилиш бўлиб, унинг ҳозирги ривожи коммунизмга олиб боришини белгилаб берди. Бунёдкорлик ишларининг КПСС XXIV съезди қабул қилган ҳамда ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг куч-ғайратлари билан амалга оширилаётган кенг программа Қишки саройга қилинган ҳужум билан коммунизмнинг келажакдаги ғалабасини туташтирувчи тарих занжирининг янги бир ҳалқасидир.

Совет кишилари, барча социал қатламларга ва касбкорга ҳамма миллатларга мансуб бўлган ва турли ёшдаги меҳнаткашлар ана шу эзгу мақсадга эришиш йўлидаги ҳаракатни фидокорона меҳнат билан, тинимсиз ижодий изланиш билан жадаллаштиришни, партия ўртага қўйган вазифалар юксаклигида бўлишни ўз бурчлари деб биладилар. Олға қараб ана шундай ялпи интилиш — социализм кучларининг ҳаётбахш манбаидир, коммунистик келажакка мустаҳкам ишончимизнинг негизидир.

Яшасин коммунизм бинокори — [illegible]

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1973 йил 7 ноябрь № 225 Москва шаҳри

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!
Прапоршик ва мичман ўртоқлар!
Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Бугун Совет Иттифоқи меҳнаткашлари, Қуролли Кучларнинг жангчилари инсоният тарихида янги давр — капитализмнинг барбод бўлиш ва социализм тантанаси даврини очган Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 56 йиллигини тантанали равишда байрам қилмоқдалар. Бу санани қардош социалистик мамлакатлар, бутун тараққийпарвар инсоният совет халқи билан бирга кенг кўламда нишонламоқдалар.

Ватанимиз Октябрь байрамини коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида, КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширишда, беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йили топшириқларини бажаришда янги катта-катта муваффақиятлар билан кутиб олмоқда. Экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда ажойиб натижаларга эришилди. Халқимиз турмушининг фаровонлигини ошириш программаси муттасил бажарилмоқда. Қардош социализм мамлакатларининг бирлиги уларнинг иқтисодий ва мудофаа қудрати мустаҳкамланди.

КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан ташқи сиёсат программаси муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда. Дунёда кескинликни юмшатиш жараёни давом этмоқда, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принциплари қарор топмоқда.

Бироқ реакцион империалистик доиралар дунёнинг турли районларида ўзларининг хатарли кирдикорларини давом эттирмоқдалар, халқаро вазиятни нормаллаштиришда тўсқинлик қилмоқдалар. Капиталистик мамлакатларда қуролланиш пойгаси давом этаётганлиги, Чилидаги реакцион тўнтариш ва Яқин Шарқдаги уруш ҳаракатлари ана шундан далолат беради. Шундай шароитда Коммунистик партия билан Совет ҳукумати Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга доимий эътибор бермоқдалар.

Совет Армияси билан ҳарбий-денгиз флоти Улуғ Октябрь ғалабаларини сергаклик билан қўриқлаб турибдилар. Улар ўзларининг қуруқликдаги, осмондаги ва денгиздаги маҳоратларини қунт билан такомиллаштирмоқдалар, таълим йилини яхши кўрсаткичлар билан тамомладилар ва янги, янада мураккаброқ вазифаларни бажаришга киришмоқдалар. Совет жангчилари Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатлар армиялари билан жанговар бир сафда туриб, уларнинг фахрли жанговар вахтасини шараф билан давом эттирмоқдалар, халқларнинг бунёдкорлик меҳнатини ва хавфсизлигини қўриқламоқдалар.

Армия ва флот жангчилари ўртоқлар!

Сизларнинг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 56 йиллиги билан табриклайман ҳамда жанговар ва сиёсий тайёргарликда, замонавий техника ва қурол-яроғни ўзлаштиришда, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашда, жанговар тайёргарликни оширишда янгидан-янги муваффақиятлар тилайман.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 56 йиллигини нишонлаш юзасидан буюраман:

Бугун, 7 ноябрь куни, Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон шаҳар Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одесса, Новороссийскда, Керчда, қаҳрамон қалъа Брестда маҳаллий вақт билан соат 20 да тўплардан бир йўла ўттиз марта ўқ узиб салют берилсин.

Яшасин улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари!

Ҳамма ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали
А. ГРЕЧКО.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИНИНГ ГЕНЕРАЛЛАРИ ВА АДМИРАЛЛАРИГА ҲАРБИЙ УНВОНЛАР БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми қарор қилади: қуйидаги ҳарбий унвонлар берилсин:

АВИАЦИЯ МАРШАЛИ

Авиация генерал-полковниги Борис Павлович **Бугаевга.**

Авиация генерал-полковниги Георгий Васильевич **Зиминга.**

ФЛОТ АДМИРАЛИ

Адмирал Георгий Михайлович **Егоровга.**

Адмирал Николай Иванович **Смирновга.**

АРТИЛЛЕРИЯ МАРШАЛИ

Артиллерия генерал-полковниги Георгий Ефимович **Передельскийга.**

АЛОҚА ҚЎШИНЛАРИ МАРШАЛИ

Алоқа қўшинлари генерал-полковниги Андрей Иванович **Беловга.**

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1973 йил 5 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. Э. НИЕЗОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН БИНОКОР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон экономикасини ва маданиятини ривожлантиришдаги катта хизматларини, шунингдек, капитал қурилиш ишига қўшган шахсий ҳиссасини ҳисобга олиб ва туғилган кунининг етмиш йиллиги муносабати билан иттифоқ аҳамиятига эга шахсий пенсионер Амин Эрматович **Ниёзовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1973 йил 6 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА 1973 ЙИЛГИ СССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасида Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти комитетининг тавсиясини қараб чиқиб, 1973 йилги СССР Давлат мукофотларини қуйидагиларга беришга қарор қилдилар:

I. ФАН СОҲАСИДА

1. Николай Александрович Борисевич СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Белоруссия ССР Фанлар академияси физика институтининг лабораторияси раҳбари, Виктор Григорьевич Верещагин, физика-математика фанлари кандидати, шу институтнинг катта илмий ходими,— нурланишнинг дисперс системалар ёйишини тадқиқ этганликлари ҳамда инфра қизил спектрнинг кенг соҳаси учун янги классдаги оптик фильтрларни яратганликлари учун.

2. СССР Фанлар академиясининг Н. Лебедев номли физика институтининг ходимлари — катта илмий ходимлар Марат Иванович Адамович, Борис Борисович Говорков, физика-математика фанлари докторлари, Анатолий Семенович Белоусов, Андрей Иванович Лебедев, физика-математика фанлари кандидатлари, Сергей Петрович Харламов, физика-математика фанлари кандидати, кичик илмий ходим, Евгений Игоревич Тамм, физика-математика фанлари доктори, сектор мудири, Анатолий Алексеевич Логунов, академик, юксак энергиялар физикаси институтининг директори, Лев Дмитриевич Соловьев, физика-математика фанлари доктори, шу институт лабораториясининг бошлиғи, Александр Михайлович Балдин, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, бирлашган ядро тадқиқотлари институти лабораториясининг директори, Альберт Никифорович Тавхелидзе, Грузия ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, СССР Фанлар академияси ядро тадқиқотлари институтининг директори,— «Нуклонларда пи-мезонлар фото туғилиши» мавзуидаги ишлари туркуми учун.

3. Николай Павлович Корнейчук, Украина ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Украина билан Россия қўшилганлигининг 300 йиллиги номли Днепропетровск давлат университети кафедрасининг мудири,— 1961—1972 йилларда эълон қилинган тақрибот назариясининг экстремал масалаларига доир ишлари туркуми учун.

4. А. А. Жданов номли Ленинград давлат университетининг ходимлари Борис Петрович Никольский, академик, кафедра мудири, иш раҳбари, Михаил Михайлович Шульц, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор, Анатолий Иванович Парфенов, химия фанлари кандидати, доцент, Анатолий Александрович Белюстин, ўша университет химия илмий тадқиқот институтининг катта илмий ходими, Владимир Александрович Долидзе, химия фанлари кандидати, аналитик асбобсозлик махсус конструкторлик бюроси бошлиғининг ўринбосари, Арчил Николаевич Хуцишвили, техника фанлари кандидати, ўша махсус конструкторлик бюроси бўлими мудирининг ўринбосари, Анатолий Сергеевич Беневольский, лаборатория мудири, Виктор Павлович Юхновский, конструкторлик бюроси бўлимининг бош конструктори, техника фанлари кандидатлари, бутуниттифоқ қора металлургияни автоматлаштириш илмий-тадқиқот институтининг ходимлари, Валентин Викторович Александров, химия фанлари кандидати, А. М. Горький номли Харьков давлат университети кафедрасининг мудири, Николай Андреевич Федотов, химия фанлари кандидати Л. Я. Карпов номли физика-химия институтининг катта илмий ходими, Николай Аркадьевич Измайлов, Украина ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси — шиша электрод назарияси ва шишаларнинг электродлик хоссалари борасидаги ишлари туркуми учун.

5. Николай Георгиевич Рамбиди, химия фанлари доктори, СССР Фанлар академияси юксак температуралар институтининг бўлим мудири, Юрий Степанович Ежов, химия фанлари кандидати, шу институтнинг катта илмий ходими, Петр Алексеевич Акишин, химия фанлари доктори, Евгений Зотикович Засорин, химия фанлари кандидати, катта илмий ходимлар, Виктор Павлович Спиридонов, химия фанлари доктори, лаборатория мудири, М. В. Ломоносов номли Москва давлат университетининг ходимлари, Михаил Иванович Виноградов, техника фанлари кандидати, илмий тадқиқот институти лабораториясининг бошлиғи,— юксак температурали газ электронографиясининг янги методини ишлаб чиққанликлари ва 2500 градусгача борувчи температураларда ноорганик молекулалар тузилишини ўрганишда ундан фойдаланганликлари учун.

6. Алексей Дмитриевич Щеглов, геология-минералогия фанлари доктори, СССР Геология министрининг ўринбосари,— 1966 йил «Ғарбий Забайкальенинг эндоген металлогенияси» монографиясида, 1968 йил «автоном активизация соҳаларининг металлогенияси» монографиясида 1971 йил «Ўрта массивлар металлогенияси» монографиясида баён қилинган регионал металлогенияга доир ишлари туркуми учун.

7. Иннокентий Петрович Герасимов, академик, СССР Фанлар академияси география институтининг директори, Николай Федорович Леонтьев, техника фанлари кандидати, Яков Григорьевич Машбиц, география фанлари кандидати, бўлим мудирлари, Дмитрий Анатолевич Лилиенберг, география фанлари кандидати, катта илмий ходим шу институтнинг ходимлари, Феофан Фарнеевич Давитая, Грузия ССР Фанлар академиясининг академиги, Грузия ССР Фанлар академиясининг Вахушти номли география институти директори, Владимир Германович Бругтер, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги геодезия ва картография бош бошқармасининг катта редактори, Анатолий Георгиевич Воронов, биология фанлари доктори, Александр Максимович Рябчиков, география фанлари доктори, М. В. Ломоносов номли Москва давлат университети кафедраларининг мудирлари, Антонио Нуньес-Хименес, география доктори, Куба фанлар академиясининг собиқ президенти, Педро Кэньяс-Абриль, география доктори, Куба фанлар академияси география институтининг директори, Сальвадор Массипи-Вальдес, география доктори, шу институтнинг фахрий президенти, Хуан Торренто Дельвалье, география доктори, Куба фанлар академияси география институти департаментининг директори,— Куба миллий атласини тузиб чиққанликлари учун.

8. Давид Мовшевич Голуб, Белоруссия ССР Фанлар академиясининг академиги, Минск давлат медицина институти кафедрасининг мудири,— 1949—1971 йилларда эълон қилинган нерв системасини ривожлантириш, янги нерв алоқалари ва марказларини яратиш методини назарий ва экспериментал асослаш борасидаги ишлари туркуми учун.

9. Алексей Павлович Окладников, Академик, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими ҳузуридаги тарих, филология ва фалсафа институтининг директори, Виктор Иванович Шунков, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси,— 1968—1969 йилларда эълон қилинган «Сибирь тарихи» деган беш томлик илмий асарлари учун.

II. ТЕХНИКА СОҲАСИДА

1. Михаил Павлович Воларович физика-математика фанлари доктори, Геннадий Александрович Соболев, физика-математика фанлари кандидати, СССР Фанлар академияси ҳузуридаги О. Ю.

(Давоми 4-бетда).

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА 1973 ЙИЛГИ СССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши 3-бетда).

Шмидт номли ер физикаси институтининг лаборатория мудирлари, Элионора Ивановна Пархоменко, физика-математика фанлари кандидати, шу институтининг катта илмий ходими, Николай Ильич Сафронов, геология-минералогия фанлари доктори, Наум Михайлович Нейшдадт, геология-минералогия фанлари кандидати Зинаида Васильевна Мазанова, Бутуниттифоқ разведка методикаси ва техникаси илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходимлари, Лев Николаевич Осипов, шу институтнинг механиги, Сергей Никитович Кондрашов, геология-минералогия фанлари кандидати, Бутуниттифоқ минерал хом ашё синтези илмий тадқиқот институтининг лаборатория мудири, Геннадий Павлович Лузин, СССР Геология министрлиги ҳузуридаги Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош инженери, Михаил Иванович Майко, «Киевгеология» тресги Кчев геофизик комплекс экспедицияси отрядининг бошлиғи, Петр Александрович Петров геология-минералогия фанлари кандидати, Шарқий Сибирь геология геофизика ва минерал хом ашё илмий тадқиқот институти лабораториясининг мудири, Лев Дмитриевич Селезнев, техника фанлари кандидати, марказий кон разведка илмий тадқиқот институти бўлими лабораториясининг мудири, — тоғ жинсларидаги пьезоэлектрик ҳодисани кашф этганликлари, фойдали қазилма конларини пьезоэлектрик метод воситасида излаш ва разведка қилишни ишлаб чиққанликлари, геология разведка ишлари практикасига жорий қилганликлари учун.

2. Михаил Панфилович Панфилов, Ленинград оптика-механика бирлашмасининг бош директори, Арон Абрамович Будинский, шу бирлашма бош инженерининг ўринбосари, Владимир Петрович Лебедев, Ленинграддаги электрон асбобсозлик бирлашмаси — «Светлана» бош директорининг ўринбосари, Анатолий Пантелеевич Думачев, КПСС Ленинград область комитетининг бўлим мудири, Пётр Кондратевич Носков, Москвадаги ишлаб чиқариш тикувчилик бирлашмаси «Большевичка» бош директори, Василий Фёдорович Цветков, Дмитровдаги ишлаб чиқариш тикувчилик бирлашмаси «Юность»нинг собиқ директори, Николай Иванович Антонов, Москвадаги сут корхоналари бирлашмаси «Молоко»нинг бош директори, Владимир Николаевич Шутяк, Львовдаги пойафзал тайёрлаш бирлашмаси «Прогресс» фирмасининг директори,— ишлаб чиқариш бирлашмаларини тузганликлари ва уларни халқ хўжалигига жорий қилганликлари учун.

3. Арутюн Христофорович Саркисов, биология фанлари доктори, лаборатория мудири, иш раҳбари, Святослав Всеволодович Петрович, ветеринария фанлари кандидати, Валентина Петровна Королева, биология фанлари кандидати, Александр Иванович Подобедов, катта илмий ходимлар, Лев Иванович Никифоров, Любовь Марковна Яблочник ветеринария фанлари кандидатлари, кичик илмий ходимлар, Бутуниттифоқ экспериментал ветеринария институтининг ходимлари, Юрий Михайлович Горинов, ветеринария препаратлари тайёрловчи Калинин область ишлаб чиқариш лабораториясининг директори, Владимир Алексеевич Макарченко, Кимрский районининг бош ветеринария врачи, Александр Димитриевич Третьяков, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги бош бошқармасининг бошлиғи, Ивар Григорьевич Сойдро, Эстония ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги бошқармасининг бошлиғи, Владимир Михайлович Болдирев, Бошқирдистон АССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги бўлимининг бошлиғи — қорамол қирма темиратқисига қарши юксак самарадор профилактик ТФ—130 препарати (вакцинаси)ни яратганликлари, уни ишлаб чиқариш технологиясини ишлаб чиққанликлари, саноат кўламида ишлаб чиқаришни ўзлаштирганликлари ҳамда ветеринария практикасига кенг кўламда жорий қилганликлари учун.

4. Содиқ Мираҳмедов, биология фанлари кандидати, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимлик экспериментал биологияси институти лабораториясининг мудири, Юрий Петрович Хуторной, Г. С. Зайцев номли пахта селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институти лабораториясининг мудири, вильтга бардош берадиган ғўза навларини яратганликлари ва уларни ишлаб чиқаришга жорий қилганликлари учун.

5. Владимир Иванович Бураковский, СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир аъзоси, СССР Медицина фанлари академияси А. Н. Бакулев номли юрак-қон томир хирургияси институтининг директори, иш раҳбари, Борис Алексеевич Костантинов, медицина фанлари доктори, Бутуниттифоқ клиник ва экспериментал хирургия илмий-тадқиқот институти бўлимининг раҳбари, Янис Васильевич Волколаков, медицина фанлари доктори, Рига медицина институти кафедрасининг мудири, Вячеслав Иванович Францев, медицина фанлари доктори, М. Ф. Владимирский номли Москва область клиник илмий-тадқиқот институти бўлимининг раҳбари,— гўдак болалардаги юрак касаллиги клиникаси ва диагностикасини ўрганиб чиққанликлари, хирургик даволаш янги методларини ишлаб чиққанликлари ва уларни практикага жорий қилганликлари учун.

6. Иван Иосифович Жилевич, Альбинас Ионо Каминскас, техника фанлари кандидатлари, электрография илмий тадқиқот институти секторларининг бошлиқлари Виктор Григорьевич Чепенко, шу институт бўлимининг бошлиғи, Николай Романович Палеев, медицина фанлари доктори, Москва областидаги М. Ф. Владимирский номли клиник илмий-тадқиқот институти терапевтика клиникасининг раҳбари, Георгий Иванович Димитриев, академик Н. Н. Бурденко номли бош клиник ҳарбий госпиталь бўлимининг бошлиғи, Иосиф Хаимович Рабкин, медицина фанлари доктори, Бутуниттифоқ клиник ва экспериментал хирургия илмий-тадқиқот институти бўлимининг мудири, Казис Изидоряус Амброзайтис, медицина фанлари доктори, В. Капсукас номли Вильнюс давлат университети кафедрасининг мудири, Мауш Беркович Шнейдерис, медицина фанлари доктори, Литва ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги онкология илмий-тадқиқот институти бўлимининг раҳбари,— электрорентгенографияни ишлаб чиққанликлари ва медицина практикасига жорий этганликлари учун.

7. Борис Сергеевич Алешин, директор ўринбосари, Константин Павлович Булатов, бўлим бош конструктори, Леонард Алексеевич Цветов, бўлим бош конструкторининг ўринбосари, Михаил Наумович Бронштейн, Иван Николаевич Зуев, завод бошқармаларининг бошлиқлари, Леонид Алексеевич Пустеленин, цех бошлиғи, Всеволод Виталевич Тациевский, бюро бошлиғи, Николай Иванович Тюрин, группа раҳбари, Горький автомобиль заводининг ходимлари, Петр Семенович Баликов, Ульяновск машинасозлик илмий-тадқиқот ва лойиҳа технологик институтининг директори, Анатолий Михайлович Ковалев, Серго Орджоникидзе номли Горький заводи бўлимининг бошлиғи, Александр Иванович Купоросов, шу заводнинг катта мастери, Петр Димитриевич Храмцов, автомобиль саноати министрлиги бош бошқармасининг бошлиғи, юк кўтариш транспорт машина-ускуналари янги конструкцияларини ишлаб чиққанликлари ва жорий этганликлари, юк ортиш-тушириш ва транспорт ишларини юксак самарадор комплекс механизациялаштирганликлари ҳамда кўп хил мақсадларга ярайдиган юксак даражада механизаторлаштирилган омборлар яратганликлари учун.

8. Сергей Павлович Налетов, Коломна оғир станоксозлик заводининг бош конструктори, Виктор Давидович Антонов, бош конструктор ўринбосари, Евгений Антонович Горожанкин, директор, Борис Семёнович Чекалин, цехнинг етакчи технологи, шу заводнинг ходимлари, Сергей Спиридонович Борисенко, бўлим бюросининг бошлиғи, Борис Иванович Дубров, бўлим группасининг раҳбари, В. Я. Чубарь номли Краматорск оғир станоксозлик заводининг ходимлари, Петр Артемьевич Баранов, Горький фреза станоклари заводининг директори, Сергей Иванович Игнатов, шу заводнинг бош конструктори, Анатолий Акимович Наумов, бош инженер, Александр Меерович Ту, бош конструктор ўринбосари, Новосибирскдаги А. И. Ефремов номли «Тяжстанкогидропресс» заводининг ходимлари, — оғир ва ноёб металл қирқувчи станоклар конструкцияларини яратганликлари ва саноатни улар билан таъминлаганликлари учун.

9. Юлий Сергеевич Федоренко, ним ўтказгич асбоблар заводи конструкторлик бюроси бўлимининг собиқ бошлиғи, Георгий Дмитриевич Колмогоров, техника фанлари кандидати, директор, Эдуард Иванович Снедовский, цех старший технологи, шу заводнинг ходимлари, Илья Михайлович Глазков, техника фанлари кандидати, машинасозлик конструкторлик бюросининг бошлиғи, Геннадий Павлович Кузмичев, етакчи конструктор, Евгений Евгеньевич Онегин, техника фанлари кандидати, бўлим бошлиғи, шу конструкторлик бюросининг собиқ ходимлари, Абрам Иосипович Гольдшер, илмий тадқиқот институтининг етакчи инженери, Петр Иванович Швед, техника фанлари кандидати, шу институт бўлимининг собиқ бошлиғи, — кенг кўламда ишлатиладиган радиоэлектрон аппаратлар учун пластмасса корпусга солинган юқори частотали транзисторларни кўплаб ишлаб чиқариш технологияси, конструкцияси, материаллари, серунум йиғув машина-ускуналарини ишлаб чиққанликлари, ташкил этганликлари учун.

10. Петр Логвинович Шчербин, бош конструктор, Петр Васильевич Липатов, бош конструктор ўринбосари, Юрий Георгиевич Попов, цех бошлиғи, Владимир Георгиевич Глотов, техника фанлари доктори, бўлим бошлиғи, электрон ҳисоб техникаси илмий-тадқиқот марказининг ходимлари, Валерий Николаевич Киселев, бош конструктор ўринбосари, Анатолий Васильевич Трушков, бўлим бошлиғи, шу илмий тадқиқот маркази филиалининг ходимлари, Алексей Сергеевич Федоров, техника фанлари кандидати, электрон асосидаги бошқарувчи машиналар институти бўлимининг мудири, Вячеслав Григорьевич Желнов,—илмий тадқиқот институти бўлимининг бошлиғи, Всеволод Виановович Бардиж, техника фанлари доктори, СССР Фанлар академияси аниқ механика ва ҳисоблаш техникаси институти лабораториясининг бошлиғи, Владимир Илларионович Медведев, Кузнецк механика заводининг директори, Владимир Николаевид Бабаин, Рибинск электротехника заводининг катта инженери, Николай Васильевич Горшков, радио саноат министрлиги бош бошқармасининг бошлиғи — электрон ҳисоб машиналари хотира қурилмаларини кўплаб ишлаб чиқариш учун комплекс механизациялашган ва автоматлаштирилган технология процесси методларини ишлаб чиққанликлари ва техникавий воситаларни яратганликлари учун.

11. Петр Михайлович Чайкин, техника фанлари кандидати, бўлим мудири, иш раҳбари, Андрей Павлович Альтгаузен, Александр Александрович Простяков, техника фанлари кандидатлари, бўлим мудирлари, Аркадий Эзрович Эрман, сектор мудири, Бутуниттифоқ электротермик машина-ускуналар лойиҳа конструкторлик ва технологик илмий-тадқиқот институтининг ходимлари, Виктор Сергеевич Устинов, шу институтнинг собиқ сектор мудири Измаил Сергеевич Ситковский, техника фанлари кандидати Бутуниттифоқ қувур саноати илмий тадқиқот ва конструкторлик технологик институтининг бўлими мудири, Александр Иванович Тяжельников, шу институтнинг катта илмий ходими, Иван Иванович Бербенц бош энергетик, Алексей Иванович Евдохин, бош энергетик ўринбосари Петр Иванович Куценко, бош инженер, Анатолий Михайлович Кротенко, лаборатория бошлиғи, Николай Саввич Якименко, цех бошлиғи, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги номли Никополь жанубий қувур металлургия заводининг ходимлари, — пўлат ва махсус қотишмалардан қувур ва мураккаб профиллар ишлаб чиқаришда пресс линиялари учун индукцион установкалар комплексини яратганликлари ва жорий этганликлари учун.

12. Всеволод Янович Биркендфельд, директор, Петр Оскарович Виденнекс, техника фанлари кандидати, бўлим бошлиғи Вилени Иванович Мальков, директорнинг собиқ ўринбосари, Александр Иванович Голков, цех бошлиғи, Арнольд Янович Димбир, Бруно Аншович Капостиньш, цех бошлиғининг ўринбосарлари, Алдонис Карлович Инкенс, бош инженер ўринбосари, Петр Павлович Ковкин, бош технолог ўринбосари, В. И. Ленин номли Рига давлат ВЭФ электр техника заводининг ходимлари, Борис Сергеевич Семенов, А. С. Попов номли Бутуниттифоқ радио эшитишни қабул қилиш ва акустика илмий тадқиқот институтининг бош инженери, Владимир Николаевич Черняев, техника фанлари доктори, Москва авиацион технология институти кафедрасининг мудири — ВЭФ заводида кўплаб радио ишлаб чиқариш серунум системасини яратганликлари ва жорий этганликлари учун.

13. Евгений Фёдорович Карпов, техника фанлари кандидати, А. А. Скочинский номли кончилик ишлари институти лабораториясининг мудири, Исаак Ильянович Биренберг, кўмир саноатини автоматлаштириш давлат лойиҳа конструкторлик ва илмий тадқиқот институти бўлимининг мудири, Михаил Григорьевич Гусев, Макеевка давлат кўмир саноатида ишларни хавфсиз олиб бориш илмий тадқиқот институти лабораториясининг мудири, Владимир Иванович Кот, техника фанлари кандидати, Конотоп «Красний металлист» электро механика заводининг директори, Андрей Авдеевич Марченко, шу завод «Автоматугерудпром» институти лабораториясининг бош конструктори, Владимир Сергеевич Кравченко, техника фанлари доктори, СССР Фанлар академияси О. Ю. Шмидт номли ер физикаси институти сектор лабораториясининг мудири, Евгений Павлович Разгуляев, Омск аниқ электрик асбоблар заводи махсус конструкторлик бюросининг бошлиғи, Эдуард Николаевич Теличко, «Артемуголь» комбинати бош инженерининг ўринбосари, Вильям Викторович Церанский, «Донецкуголь» комбинати «Кировская» шахтаси участкасининг механиги, Александр Иванович Конюхов, «Макеевуголь» комбинатидаги В. М. Бажанов номли шахтанинг электр слесари — кўмир шахталарида ўзлуксиз ишлайдиган газ химоя воситаларини яратганликлари ва ёппасига жорий қилганликлари учун.

14. Геннадий Алексеевич Балахонцев, техника фанлари кандидати, В. И. Ленин номли Куйбишев металлургия заводининг бош металлурги, Геннадий Васильевич Черепок, техника фанлари кандидати, бош металлург ўринбосари, Владимир Иванович Яковлев, бош инженер, Зинови Наумович Гецелев, техника фанлари кандидати, марказий лаборатория бошлиғи, Антонида Алексеевна Ершова, цехнинг катта инженер конструктори, Александр Николаевич Клемин, қуювчи, Эльмар Жаннович Нейман, бўлимнинг катта мастери, шу заводнинг ходимлари, Леонид Георгиевич Березин, бош металлург, Георьгий Самаилович Сафаров, бош инженер, Пётр Лаврентьевич Булгаков, цех бошлиғининг ўринбосари, Всеволод Радионович Кожеуров, бўлим бошлиғи, Белокалитва металлургия заводининг ходимлари, Фёдор Иванович Квасов, техника фанлари кандидати, бош металлургия бошқармасининг бошлиғи, — қуйилмани қолиплаш учун электро магнит майдонни ишлатган ҳолда деформация этиладиган алюминий қотишмаларни узлуксиз равишда қуювчи установкаларни ишлаб чиққанликлари ва саноат кўламида ўзлаштирганликлари учун.

15. Владимир Григорьевич Додок, техника фанлари кандидати С. Оржоникидзе номли «Запорожсталь» металлургия заводининг бош инженери, Борис Петрович Зуев, Ильич номли Жданов металлургия заводининг бош инженери, Михаил Григорьевич Ананьевский, Череповец металлургия заводининг бош инженери, Михаил Фёдорович Кочнев, В. И. Ленин номли Магнитогорск металлургия комбинати бўлимининг бошлиғи, Исаак Маркович Меейрович, техника фанлари доктори, лаборатория мудири, Сергей Евгеневич Рокотян, техника фанлари кандидати, катта илмий ходим, Юрий Алексеевич Шишкин, группа мудири, Бутуниттифоқ металлургия машинасозлиги илмий тадқиқот ва лойиҳа конструкторлик институтининг ходимлари, Андрей Владимирович Третьяков, техника фанлари доктори, Серго Оржоникидзе номли «Уралмашзавод» оғир машинасозлик илмий тадқиқот ва конструкторлик технология институти лабораториясининг бошлиғи, Евгений Владимирович Редькин, бюро бошлиғи, Лазарь Давидович Авербух, группа раҳбари, шу институтнинг ходимлари, Владимир Петрович Полухин, техника фанлари доктори, Москва пўлат ва қотишма институтининг профессори, Юрий Димитрович Железнов, техника фанлари доктори, шу институт Липецк филиали кафедрасининг мудири, — иш унумини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва металл тежаш мақсадида валик профилини ростлаш юқори самарали системаларини ишлаб чиққанликлари ва листовой станларни такомиллаштирганликлари учун.

16. Павел Иванович Брежнев, Москва давлат ер кавлаш ишлари тресги 19-қурилиш бошқармаси участкасининг бошлиғи, Леонид Данилович Вергасов, шу трест учинчи қурилиш бошқармасининг ер кавлаш мастери, Анатолий Степанович Луговцов, давлат «Метрогипротранс» лойиҳа-қидирув институтининг бошлиғи, Владимир Александрович Ходош, техника фанлари кандидати, Валентин Александрович Иванов, шу институтнинг бош мутахассислари, Юрий Анатолевич Кошелев, «Главтоннелметрострой»нинг собиқ бош инженери, Мюд Алексеевич Волков, Москва метро қурилиши 8- қурилиш-монтаж бошқармаси проходчиклари бригадасининг бошлиғи, Павел Семенович Бурцев, шу бошқарманинг собиқ бошлиғи, Буд Павлович Пачулия, «Тбилтоннелстрой» бошқармасининг бош инженери, Абессалом Иосипович Курашвили, техника фанлари кандидати, шу бошқарма 5- тоннель отрядининг бошлиғи, Яков Ильич Маренной, техника фанлари кандидати, Бутуниттифоқ транспорт қурилиши илмий тадқиқот институти лабораториясининг раҳбари, Леонид Константинович Хайдуров, Москва механика заводининг бош инженери, — турли мақсадлар учун мўлжалланган ва прессланган якпора бетон қопламали тонеллар қуриш технологияси ва ер кавлаш машина ускуналарини ишлаб чиққанликлари ва жорий қилганликлари учун.

17. Шимон-Семен Янкелевич Мекеницкий, Давлат химия саноат корхоналарини монтаж қилиш технологиясини лойиҳалаш институти лойиҳасининг бош инженери, иш раҳбари, Александр Петрович Алекшов, гўшт ва сут саноати бошқармаси автоматлаштирилган системалари махсус конструкторлик бюроси директорининг ўринбосари, Викентий Петрович Зайцев, техника фанлари кандидати, СССР Балиқ хўжалиги министрлиги илмий техника кенгаши раисининг ўринбосари, Василий Матвеевич Горбатов, Бутуниттифоқ гўшт саноати илмий тадқиқот институтининг директори, Владимир Степанович Григорьев, СССР Балиқ саноати Калининград ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи, Степан Александрович Даник, рефрижератор флоти Калининград базасининг бош инженери, Алексей Григорьевич Ионов, техника фанлари кандидати, Калининград балиқ саноати ва хўжалиги техника институти кафедрасининг мудири, Александр Ефимович Ниточкин, Москва «Продмонтаж» тресги ишга тушириш — созлаш бошқармаси участкасининг бошлиғи, Иван Платонович Швачко, Калининград балиқ овлаш техникаси тажриба заводининг директори, Леонас Петро Бенешюнас, шу завод йиғувчи слесарлари бригадасининг бошлиғи, Иван Андреевич Попирин, Москва балиқни қайта ишлаш комбинатининг собиқ бош инженери,— балиқ гўшт ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини блокларда музлатиш учун Мар ва Арса типидаги автоматлаштирилган роторли тез музлатувчи агрегатларни ишлаб чиққанликлари, уларни кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўйганликлари ва саноатда жорий этганликлари учун.

III. ДАРСЛИКЛАР УЧУН

а) олий ўқув юртлари учун

1. Павел Васильевич Шмаков, техника фанлари доктори, М. А. Бонч-Бруевич номли Ленинград алоқа электро-техника институти кафедрасининг мудири, Александр Гаврилович Кондратев, техника фанлари кандидати, шу институтнинг доценти, — 1970 йилда эълон қилинган «3-нашр», «Телевидение» дарслиги учун.

2. Михаил Васильевич Сторожев, техника фанлари доктори, Москва станкоинструментал институтининг собиқ доценти, Евгений Александрович Попов, техника фанлари доктори, Н. Э. Бауман номли Москва олий техника ўқув юртининг профессори, — 1971 йилда эълон қилинган (3-нашр) «Металларга босим билан ишлов бериш назарияси» дарслиги учун.

б) ўрта мактаблар учун

3. Федор Петрович Коровкин, педагогика фанлари кандидати, СССР Педагогика фанлари академияси таълим мундарижаси ва методлари илмий тадқиқот институтининг катта илмий ходими, — 5- синфлар учун 1971 йил эълон қилинган (11-нашр) «Қадимги дунё тарихи» дарслиги учун, Екатерина Васильевна Агибалова, Харьковдаги 36- мактабнинг собиқ муаллимаси, Григорий Маркович Донской, Харьковдаги 27- ўрта мактабнинг муаллими, 6- синфлар учун 1971 йилда эълон қилинган (10- нашр) «Ўрта асрлар тарихи» дарслиги учун.

КПСС Марказий Комитетининг секретари
Л. БРЕЖНЕВ.

ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси
А. КОСИГИН.

АССАЛОМ, ОКТЯБРЬ!

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА).

...А. Навоий номли театр байрамона чиройли қилиб безатилган. Корхона ва қурилишлар, фан ва маданият муассасалари коллективларининг вакиллари, Тошкент гарнизонининг жангчилари 6 ноябрда бу ерга тўпланишди. Улар қарор топган кўп йиллик анъанага кўра, ҳар бир совет кишиси учун энг азиз, энг порлоқ байрам бўлган социалистик Ватан туғилган кунни нишонлаш учун бу ерга келишди.

...Соат 18. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, Й. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова ва партия, совет ҳамда жамоат ташкилотларининг бошқа раҳбарлари, революция ветеранлари, Октябрь олди социалистик мусобақасининг илғорлари президиумдан жой оладилар.

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев қисқача кириш нутқи сўзлаб йиғилишни очади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошлиқ КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан тантанали йиғилишнинг фахрий президиумига сайланади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 56 йиллиги тўғрисида доклад қилади.

Докладчи Совет Иттифоқи меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида эришган катта муваффақиятлар тўғрисида гапиради. 56 йил мобайнида улкан социалистик ўзгартишлар амалга оширилди.

Кўп миллатли социалистик давлатимиз доирасида одамларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи идеологиясининг, тарихий тақдирининг, социал-иқтисодий турмуш шароитларининг, манфаат ва мақсадлари муштараклиги билан жипслашган юздан ортиқ миллат ва элат меҳнаткашларининг мустаҳкам қардошлиги таркиб топди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари Октябрнинг эллик олти йиллигини халқ хўжалиги ва маданиятнинг барча соҳаларида янгидан-янги ютуқларга эришиш билан нишонламоқдалар. Республика саноати маҳсулот ишлаб чиқариш ўн ойлик планини муддатидан илгари, 24 октябрда бажарди. Республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари байрамни айниқса ажойиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олмоқдалар. Улар ҳозирдаёқ давлатга 4 миллион 815 минг тонна пахта сотдилар.

Далаларда ҳали пахта кўп, етиштирилган бутун ҳосилни йиғиб-териб олиш учун қизғин иш давом этмоқда. Бу йил 5 миллион тонна пахта териб олиш учун имкони бўлган барча ишлар қилинмоқда.

Ўртоқ Осетров ўз докладини тамомлай туриб таъкидладики, революцион Октябрь қаҳрамонона кунларидан буён 56 йил ўтган ҳозирги пайтда барча совет кишилари мамлакат босиб ўтган йўл-ҳақиқатан ҳам буюк тарихий ғалаба ва зафарлар йўли деб қонуний фахрланиш ҳиссларига тўлган ҳолда айтишлари мумкин. Лениннинг революцион иши учун илғор курашчи бўлишдан иборат тарихий вазифа ўз зиммасига тушганлиги билан кўп миллатли совет халқи ҳақли равишда фахрланади, ўзининг синалган авангарди — Коммунистик партия етакчилигида ва раҳбарлигида коммунизм йўлидан комил ишонч билан олға бормоқда.

Йиғилиш қатнашчилари Улуғ Октябрь, Қаҳрамон совет халқи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шаънига айтилган табрик хитобларини гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар!

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА АРХИТЕКТУРА СОҲАСИДА 1973 ЙИЛГИ СССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги Ленин мукофотлари ва СССР Давлат мукофотлари комитетининг таклифини кўриб чиқиб, 1973 йилги давлат мукофотларини қуйидагиларга беришга қарор қилдилар:

1. РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Андрей Дмитриевич Гончаров, — В. Казиннинг «Буюк почин» поэмасига (В. И. Ленин портрети), А. Островский, А. Сухово — Кобилин ва Ф. Достоевский асарларига 1969—1971 йилларда ёғочга ўйиб ишланган гравюранинг китобларда нашр этилган расмлари учун.

2. РСФСР халқ артисти Вера Георгиевна Дулова, — 1969 — 1970 йиллардаги ва 1971—1972 йиллардаги концерт программалари учун.

3. Сценарий автори Стелла Ивановна Жданова, режиссер — Жемма Сергеевна Фирсова (Микоша), — СССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети «Экран» ижодий бирлашмаси ишлаб чиқарган «Қирқ бешинчи йилнинг қиши ва баҳори» ҳужжатли телевизион фильми учун.

4. Шоир Михаил Кузьмич Луконин. — «Зарурат» шеърлар ва поэмалар китоби учун.

5. Филология фанлари доктори, профессор Алексей Иванович Метченко, — «Курашиб қўлга киритилган жонажон иш. Совет адабиёти тарихидан» китоби учун.

6. Шоир Наби Ҳазрий (Наби Алекпер ўғли Бобоев) — «Денгиз чўққиларидан бошланади» шеърлар ва поэмалар китоби ҳамда «Шеърлар ва поэмалар» китобидаги янги шеърлар учун.

7. Режиссёр Хўжақули Норлиев, оператор Анатолий Александрович Иванов, рассом Аннамамед Хўжаниёзов, ролларнинг ижрочилари Мая —Гўзал Аймедова, Хўжан Овезгеленов — «Туркманфильм» киностудиясида ишлаб чиқарилган «Келинчак» бадиий фильми учун.

8. СССР халқ рассоми марҳум Алексей Федорович Пахомов, — Л. Н. Толстойнинг «Филипок» ҳикоялар тўплами расмлари ва жиҳози учун. «Алифбе» саҳифалари. (Болалар адабиёти ва санъати асарлари учун мукофот).

9. Филология фанлари доктори Виктор Осипович Перцов, — «Маяковский. Ҳаёти ва ижоди» китоби учун.

10. РСФСР ва Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган архитектор, авторлар коллективининг раҳбари Борис Рафаилович Рубаненко, архитекторлардан Олег Александрович Жагар, Евгений Львович Иохелес, Бошқирдистон АССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Евгений Иванович Кутирев, Алексей Сергеевич Образцов, Владимир Александрович Плинер, Юрий Александрович Шаронов, РСФСРда хизмат кўрсатган архитектор марҳум Вячеслав Алексеевич ШкварИков, конструктор-инженер Нина Абрамовна Диховичная, бинокор инженерлардан Евгений Петрович Новиков, Станислав Петрович Поликарпов, Исай Михайлович Скегин — Тольятти шаҳридаги янги уй-жой районларининг архитектураси учун.

11. Белоруссия ССР халқ рассоми Михаил Андреевич Савицкий — Минск шаҳридаги Улуғ Ватан уруши музейига қўйилган «Қаҳрамонона Белоруссия» живопись асарлари туркуми: «Партизанлар мадоннаси», «Витебск дарвозаси» далада» картиналари ва деворга чизилган «Ватан уруши. 1944 йил» сурати учун.

12. СССР халқ архитектори, авторлар коллективининг раҳбари Сергей Борисович Сперанский архитектор Валериан Степанович Волонсевич, архитектор Николай Валентинович Каменский, архитектор Виктория Эмануиловна Струзман, инженер Ефим Моисеевич Израилев, қурувчи Альбин Викентьевич Сенють. — Ленинград шаҳридаги «Ленинград» меҳмонхонаси биносининг ва Совет — Финляндия чегарасидаги таможня иншоотлари комплексининг архитектураси учун.

13. СССР халқ артисти, ансамблнинг балетмейстери, бадиий раҳбари Мукаррама Турғунбоева, ансамбль солистлари Ўзбекистон ССР халқ артисти Раъно Хошимовна Низомова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Валентина Николевна Романова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Равшаной Қурёзовна Шарипова, ансамблнинг музика раҳбари Бахтиёр Тошканбоевич Алиев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, доирачи Қаҳрамон Дадаев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, костюмлар рассоми Зинаида Тимофеевна Куриш,—Ўзбекистон ССР Давлат «Баҳор» хизмат кўрсатган халқ рақс ансамблининг 1971—1972 йиллардаги концерт программалари учун.

КПСС Марказий Комитетининг секретари
Л. БРЕЖНЕВ.

ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси
А. КОСИГИН.

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИГА — БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети давлатга сабзавот-полиз маҳсулотлари ва картошка сотиш юзасидан областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1973 йил 1 ноябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Сирдарё областида** (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Аҳмедов,** область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Хайдуров,** область қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Мажидов,** совхозлар трестининг директори ўртоқ **Мирхабибов,** қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори ўртоқ **Орифов,** область матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ **Неъматов)** қолдиришга қарор қилинди. Бу область октябрь ойида давлатга 12669 тонна ҳар хил сабзавот ёки йиллик планнинг 50,4 проценти миқдорида сабзавот сотган, сабзавот сотиш планини 160,8 процент, картошка сотиш планини 72,9 процент ва полиз маҳсулотлари сотиш планини 163,9 процент бажарган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини Самарқанд областининг **Ургут районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Нарзуллаев,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Азимов,** қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Ниёзов,** қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва унинг сифати бўйича бош давлат инспектори ўртоқ **Курмаев,** район матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ **Набиев)** беришга қарор қилинди. Бу район октябрь ойида давлатга 2093 тонна ҳар хил сабзавот ёки йиллик планнинг 49 проценти миқдорида сабзавот топширган ва давлатга сабзавот сотиш планини 100 процент, картошка сотиш планини 119,8 процент ва полиз маҳсулотлари сотиш планини 109 процент бажарган. Байроқ Андижон областининг Хўжаобод районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини Тошкент область, Оржоникидзе районидаги **«Правда» колхозига** (колхоз раиси ўртоқ **Хожиев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Ражабов,** бош агрономи ўртоқ **Сулаймонов)** беришга қарор қилинди. Бу колхоз октябрь ойида давлатга 1690 тонна ҳар хил сабзавот ёки йиллик планнинг 19 проценти миқдорида сабзавот топширган, давлатга сабзавот сотиш планини 101,6 процент, картошка сотиш планини 84 процент бажарган. Байроқ Тошкент область, Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини Қорақалпоғистон АССР, Нукус районидаги **«Нукус» совхозига** (совхоз директори ўртоқ **Ерланов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Собиров,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Саъдуллаев,** бош агроном ўртоқ **Мажидов)** беришга қарор қилинди. Бу совхоз октябрь ойида давлатга 1525 тонна ҳар хил сабзавот ёки йиллик планнинг 46,4 проценти миқдорида сабзавот сотган ҳамда давлатга сабзавот сотиш планини 101,3 процент, картошка сотиш планини 91,3 процент ва полиз маҳсулотлари сотиш планини 110,3 процент бажарган. Байроқ Тошкент область, Янгийўл районидаги Свердлов номли совхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини Тошкент область, Калинин районидаги **«Москва» совхозига** (совхоз директори ўртоқ **Эгамбердиев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Шукуров,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Обиддинов,** бош агрономи ўртоқ **Салоҳиддинов),** беришга қарор қилинди. Бу совхоз октябрь ойида давлатга 2916 тонна ёки йиллик планнинг 72 проценти миқдорида ҳар хил сабзавот сотган, давлатга сабзавот остиш планини 102 процент, картошка сотиш планини 105 процент бажарган. Байроқ Самарқанд область, Самарқанд районидаги «Овошчевиноградний» совхозидан олиб берилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

В. — 263. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Р. 02825.